Влада-Радам

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 243 (1743) ♦ Субота, 20 грудня 1997 року ♦ Ціна договірна

Футбол — гра колективна

8

«Мамо, вбивай мене, але я все скажу!»

9

За листом читача

Слiпота

14

Партії та блоки йдуть на вибори

Із 32 партій та блоків, що подали документи до ЦВК на реєстрацію списків кандидатів у депутати, зареєстровано 30. Серед них Республіканська християнська партія, Партія мусульман України, Партія духовного, економічного і соціального прогресу, Українська національна асамблея, блок «Європейський вибір», партія «Союз», Соціал-демократична партія (об'єднана), Аграрна партія, Партія національно-економічного розвитку, блок «Вперед, Україно!» та інші.

Не зареєстровано списки двох партій: «Жінки України» та Національного врятування України. Представники цих партій частково подали на розгляд ЦВК ксерокопії підписних листів без підписів тих, хто збирав підписи виборців, без печатки ЦВК.

Як-42 ніби крізь землю провалився

Здається, повідомлення інформаційних агенцій про те, що уламки літака Як-42, який зазнав катастрофи в середу ввечері в районі грецького міста Салоніки, виявлено в горах, були передчасними. Пошуки досі не дали результатів незважаючи на те, що вони інтенсивно провадяться усіма можливими силами, яких не шкодує влада цієї країни. Адже, крім іноземних пасажирів, на борту перебували 43 греки. Як-42 ніби крізь землю провалився.

А тим часом у зарубіжних засобах масової інформації ця трагедія стала головною темою для обговорення. Наприклад, німецьке телебачення показало мало не міліметрові тріщини на злітно-посадочних смугах аеропорту Бориспіль і літаки радянського виробництва, серед яких знайшли навіть той, що експлуатується вже мало не три десятки років, а також хроніку катастроф таких машин. Оплакуючи свого співвітчизника (на борту Як-42 був і один громадянин Німеччини), німці ставлять вимогу: заборонити в аеропортах ФРН посадку літаків радянського виробництва.

(Закінчення на 10-й стор.).

Трагедія трансатлантичного гіганта, що затонув на початку століття, досі вражає душі й серця. Байдужість, з якою співвітчизники спостерігають за «титаником» української індустрії, що стоїть на межі загибелі, теж вражає... Про долю Запорізького титано-магнієвого комбінату читайте на 6-й стор.

Загибель ТИТАНика

Спробуй і виграй!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

91. Луганському заводу колінчастих валів (директор Євген Соколов) — колінчастий вал до автомобіля «ВАЗ-2103».

92. Луганському емалювальному заводу (генеральний директор Григорій Овчинников) — ванна чавунна.

93. Луганському видавництву «Русь» (керівник Євген Корнєєв) — бібліотечка літератури.

Любі друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або «Голос України —Тиждень», або комплект видань «Газета «ГУ» — газета «Голос України — Тиждень» на 1998 рік. Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея "ГУ"-98», де вкажіть прізвище, ім'я та по батькові, а також копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1998 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера у нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Спробуйте і виграйте!

Передплата-98

P.S.

○ Уряд має намір створити штаб із забезпечення збирання податків. А що буде з Державною податковою адміністрацією?

○ Підписано угоду з Китаєм про створення спільного виробництва херсонських комбайнів.

○ Українському кінорежисерові Петру Олару вручено премію італійського кінофестивалю «Ексельсіор-97».

Постанова Верховної Ради України

Про призначення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів

Відповідно до статті 77, пункту 30 статті 85 та пункту 8 розділу XV (Перехідні положення) Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

Призначити чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів на неділю 29 березня 1998 року.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ
м. Київ, 17 грудня 1997 року.
№ 731/97-ВР.

У номер

Від перспектив до реальної співпраці

Перший офіційний візит Прем'єр-міністра України до КНР відбудеться 22-25 грудня. Валерій Пустовойтенко відвідає Китай на запрошення прем'єра Державної Ради КНР Лі Пена.

Під час візиту заплановано зустрічі глави нашого уряду з Головою Китайської Народної Республіки Цзян Цземінем, прем'єром Лі Пеном. В числі документів, які готуються до підписання, — Декларація про поглиблення торговельно-економічного, інвестиційного, науково-технічного співробітництва між Україною і КНР, міжурядові угоди про співробітництво в галузі митних питань, стандартизації, метрології та сертифікації, цінних паперів.

Уряд відмовився від житлових чеків

Уряд України прийняв рішення не емітувати у 1998 році житлові чеки як засіб приватизації державного майна.

Це рішення обумовлено переорієнтацією на грошові способи приватизації. «Ми не хочемо у 1998 році запроваджувати в обіг ще один інструмент сертифікатної приватизації», — заявив в. о. голови Фонду держмайна В. Лановий.

Він зазначив, що проектом програми приватизації на 1998 рік передбачено реалізувати за приватизаційні майнові та компенсаційні сертифікати державне майно на суму 3,5 млрд. грн. при загальному обсязі продажу майна балансовою вартістю понад 7,5 млрд. грн., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

У комітетах Верховної Ради України

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку підтримав внесений Кабінетом міністрів проект закону «Про ратифікацію Угоди між урядом України і урядом Турецької Республіки про нафтопровідну систему Джейхан—Самсун» із застереженням. Пропонується вилучити пункт, у якому говориться: «Українська Сторона гарантує зобов'язання Української державної корпорації «Укрзакордоннафтогазбуд» забезпечити навантаження трубопровідної системи в обсягах не менше 25 млн. тонн на рік», оскільки відповідно до цивільного законодавства України держава не несе відповідальності за зобов'язаннями підприємства.

Угода спрямована на розв'язання проблеми диверсифікації джерел постачання нафти до України, що є ключовим питанням забезпечення енергетичної незалежності держави. Нею передбачено організаційні заходи обопільної урядової підтримки будівництва на території Туреччини нафропровідної системи Джейхан—Самсун та нафтоналивного термінала в м. Самсуні. Реалізація цього проекту надасть можливість після будівництва термінала «Південний» в Одесі та магістрального трубопроводу Одеса — Броди — Адамова Застава (Польща) значно збільшити обсяги транзиту нафти через територію України до країн Східної, Західної та Північної Європи.

Комітет повторно розглянув проект закону «Про угоди про розподіл продукції» з урахуванням додаткових матеріалів, наданих Національним агентством з реконструкції та розвитку та Міністерством фінансів України, і висловився за прийняття його у першому читанні з обов'язковим урахуванням зауважень комітету до статей 5 і 14 під час процедури другого читання.

(Закінчення на 3-й стор.).

Парламентська хроніка

Ігор Мітюков: «Краще гірка правда, ніж солодка брехня»

Вечірнє засідання 18 грудня

Виголосивши до перерви тезу, винесену в заголовок цього звіту, міністр фінансів Ігор Мітюков тримався її до останку. Дефіцит у 3,4 мільярда гривень, що становить 3,3 відсотка від рівня ВВП, депутати затвердили.

Кабінет міністрів не спромігся виконати доручення Верховної Ради виявити джерела збільшення доходної частини зведеного бюджету на 4,6 мільярда гривень. Спираючись на звітні дані 11 місяців цього року, уряд прогнозує збільшення доходів з окремих видів податків (на прибуток підприємств, плата за землю, ввізне імпортне та державне мито) на 750,4 мільйона гривень. Разом з тим уряд розробив заходи для збільшення надходжень до 2,5 мільярда гривень, проте реалізувати їх можна лише після внесення змін до чинного законодавства. Наприклад, ідея централізувати частину амортизаційних відрахувань державних підприємств принесла б щонайменше 1,3 мільярда гривень, хоч очевидно, що директорський корпус сприйме її без особливого ентузіазму. Згадка прем'єра Валерія Пустовойтенка, що прийняття відповідних змін і доповнень до закону про патентування окремих видів підприємницької діяльності обіцяє щонайменше 207 мільйонів гривень податкових надходжень, певно, відродила в пам'яті депутатів хвилю протестів під стінами Верховної Ради. Наразилися на рішучий опір сесійної зали і пропозиції уряду щодо проектів грошової приватизації: здійснення продажу на комерційних конкурсах пакетів акцій, що належать державі, 22 енергопостачальних компаній; роздержавлення підприємств з виробництва горілки та лікеро-горілчаних виробів; продаж за гроші пакетів акцій хлібоприймальних та хлібозаготівельних підприємств, відомчих готелів, будинків відпочинку, санаторіїв тощо. А зарахування до державного бюджету фонду на обов'язкове соціальне страхування спричинило навіть обурення, бо згадали, що відповідно до чинного законодавства цей фонд має бути позабюджетним. Але, як виявилося, це ще треба з'ясувати. Втім, з'ясовувати доведеться багато що. Народних депутатів Олександра Бобриньова, Михайла Ратушного та багатьох інших не влаштовують розміри субвенцій їхнім територіям, Віктора Роєнка, Григорія Луньова та ще декого — скасування державних замовлень на формування продовольчих ресурсів. І геть усіх — розмір випуску цінних паперів, які можуть бути спрямовані на фінансування бюджетного дефіциту. А довкола того, яким він має бути, розгорілася дискусія не на жарт. В. о. голови Комітету з питань бюджету Володимир Пустовойтовський сказав наприкінці критичного звіту про доопрацьований урядом проект бюджету, що його дефіцит (3,3 відсотка від рівня ВВП) є, крім іншого, вимогою Міжнародного валютного фонду. І посипалися протести. Урядова ложа принишкла. І тут приїхав до парламенту голова Нацбанку Віктор Ющенко. Цілком слушно зауваживши, що підтримання нинішнього життєвого рівня і бодай сьогоднішньої керованості економічними процесами можливе лише за реального фінансування дефіциту бюджету, він нагадав, що у грудні його було профінансовано на 35 мільйонів гривень. За такого фінансування 3,4 мільярда гривень дефіциту, який планується держбюджетом на 1998 рік, можна покрити, вивернувши всі кишені. А якщо дефіцит буде більшим, треба визнавати Україну неплатоспроможною державою.

І дефіцит у 3,4 мільярда гривень, що становить 3,3 відсотка від рівня ВВП, затвердили.

З'ясувалося, проте, що постатейного голосування законопроекту «Про державний бюджет на 1998 рік» цього вечора не відбудеться. На пропозицію Володимира Пустовойтовського, другу, третю і четверту статті, які стосуються граничного розміру державного внутрішнього і зовнішнього боргів, випуску державних внутрішніх позик і зовнішніх позичань, відправили на доопрацювання для повторного другого читання. Запитання Олександра Лавриновича про те, яка структура внутрішнього боргу, на яку суму вже випустили облігацій внутрішньої державної позики і який зв'язок між емісією гривні і цінних паперів, залишилися без відповіді. І це також гірка правда.

Віктор ТЕРЕН.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Прийнято зміни до виборчого закону

Ранкове та денне засідання 19 грудня

У першому читанні прийнято проект закону про внесення змін до закону «Про вибори народних депутатів України»

Розглядалися два проекти. Перший подала група народних депутатів України, яку представляють, зокрема, Олександр Стешенко та Владислав Носов. Автор другого законопроекту — Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Обговорення цих документів проводилося за скороченою процедурою. Олександр Стешенко, зокрема, наголосив, що слід змінити норми закону так, щоб кандидати, котрі балотуються за партійними списками в багатомандатному виборчому окрузі, не мали права балотуватися одночасно і в мажоритарних (одномандатних) округах. У законопроекті містилися й інші пропозиції, котрі, на думку авторів, мали б створити рівні умови на виборах для всіх кандидатів у депутати.

Свій законопроект представив Голова Верховної Ради Олександр Мороз. У його проекті є ряд змін і доповнень, які істотно поліпшують виборчий закон. Зокрема, стаття 22 доповнена таким положенням: збори виборців мають право у строки, передбачені цим законом, висувати одного кандидата в депутати в одномандатному виборчому окрузі, якщо в них беруть участь не менш як 300 громадян України, які мають право голосу. Розширено права трудових колективів, зокрема, у частині 4 статті 22 записано: трудовий колектив підприємства має право у строки, передбачені цим законом, на своїх загальних зборах (конференціях) висувати одного кандидата в депутати в одномандатному виборчому окрузі. Інше доповнення уточнює результати виборів: вибори по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу визнаються такими, що не відбулися, якщо кількість голосів виборців, поданих за всі списки кандидатів у депутати політичних партій, виборчих блоків партій, не перевищує кількості голосів, якими не підтримується список жодної політичної партії, виборчого блоку партій.

Олександр Мороз проаналізував також політичну ситуацію, пов'язану з виборчим процесом, висловився проти втручання Конституційного суду в хід розгляду змін до закону про вибори.

Народний депутат Вадим Гетьман, зокрема, обстоював доцільність подання групою з 56 народних депутатів до Конституційного суду зауважень щодо невідповідності ряду положень закону про вибори Конституції.

Народний депутат Олександр Лавринович, виступаючи в обговоренні законопроектів, закликав колег підтримати документ, поданий Олександром Морозом. Різні позиції висловили також народні депутати України Богдан Ярошинський, Наталя Вітренко, Іван Чиж.

При голосуванні проект В. Носова, О. Стешенка та інших набрав 79 голосів. За проект, внесений Олександром Морозом, проголосували спершу 207 народних депутатів, а потім — 209. У репліці з мотивів голосування депутат Юрій Оробець наголосив, що Президент через Конституційний суд прагне дискредитувати саму ідею парламентаризму, і тому нині доленосною є позиція кожного депутата. Олександр Єльяшкевич говорив про загрозу тоталітаризму в Україні.

Зрештою більшістю у 235 голосів сесія прийняла (у першому читанні) проект, внесений Головою Верховної Ради України Олександром Морозом. Попередньо пропозиції, що містяться в ньому, обговорювалися на нараді керівників комітетів, депутатських фракцій та груп.

Після перерви розглянуто проект закону про Верховну Раду Автономної Республіки Крим. Доповідачі Олександр Стешенко та Володимир Стретович звернули увагу, що проект не бездоганний, але в основному відповідає вимогам Конституції України. Висловле думку про необхідність доповнення кримської Конституції статтями, які б чіткіше визначали права АРК, відносини з владними структурами України. В обговоренні взяли участь народні депутати Іван Заєць, Олександр Лавринович, Дмитро Степанюк.

На сесії виступив Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим Анатолій Гриценко. Внесений проект закону прийнято у першому читанні.

Розгляд проекту закону про вибори депутатів АРК перенесено на наступний тиждень.

Постанову про обрання та звільнення суддів Верховного суду України, Арбітражного та обласних судів сесія ухвалила після короткої інформації В. Стретовича, без подальшого обговорення.

За скороченою процедурою сесія розглянула такі проекти: про перелік майнових комплексів підприємств, організацій, їх структурних підрозділів, що не підлягають приватизації; про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію). Гострою була дискусія навколо проекту закону про внесення змін і доповнень до закону «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції». Вказувалося, що його положення більше спрямовані на... підтримку зарубіжних виробників продукції та на шкоду власному товаровиробництву. Проте деякі депутати не погодилися з такими оцінками. Насамкінець сесія проголосувала за прийняття проекту закону в першому читанні.

Іван ДМИТРЕНКО.

Урядовий лабіринт для бюджету

***З**АСТЕРЕЖЕННЯ, що процес формування державного бюджету на 1998 рік знову заблукає в урядових хащах, висловлювалися мною у статті, надрукованій у газеті «Голос України» 10 жовтня цього року. За цей час, на жаль, виправдалися занепокоєння народних депутатів, що знову, як і під час формування бюджету-97, Україні буде нав'язаний запланований на Заході сценарій «боротьби гілок влади навколо бюджету».*

Уряд ще не впорався із впровадженням механізмів, народне господарство — із засвоєнням уведених Міжнародним валютним фондом через наш уряд пакетом вісімнадцяти «бюджетних законів», і бюджет 97-го року наповнюється, по суті, на старій податковій основі. Незважаючи на це, Кабінет міністрів після першого читання проекту державного бюджету на 1998 рік знову в тій самій послідовності, як і за формування бюджету-97, пропонує Верховній Раді відмовитися від першого варіанта проекту. Натомість — ухвалити новий варіант вісімнадцяти «бюджетних законопроектів» і будувати Державний бюджет на новій податковій основі. Характерно: автори нової «бюджетної провокації» повторюють її так упевнено, що не порушують не лише послідовність, а й цифрові ознаки.

Запропоновані 18 проектів законів, як і 18 законопроектів до бюджету-97, подаються із такими самими неясними і невизначеними наслідками. Як можна бачити: готували знову не в нас і без сподівання вийти з кризи. Комусь не тільки на Заході, а й в Україні вигідно, щоб наша держава знову не мала бюджету вже на 1998 рік.

Не відрізняються від 1997 року і застарілі та неефективні принципи формування прибуткової і видаткової частин бюджету.

У поданих на розгляд Верховної Ради проекті основних показників економічного і соціального розвитку України та проекті державного бюджету України на 1998 рік, щоправда, закладено деякі нові підходи до визначення основних параметрів.

Зокрема, в основу розроблення видаткової частини закладено не традиційний принцип пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку, а з'явився ще запропонований Президентом принцип бюджетного забезпечення виконання найневідкладніших проблем економічного та соціального розвитку населення.

Воно й зрозуміло: криза неплатежів, втрата внутрішніх і зовнішніх ринків та спад виробництва призвели до того, що фінансове незабезпечення виробництва, надійності і безпеки роботи високотехнологічних підприємств спричинило накопичення небезпечних для держави невідкладних проблем, нерозв'язання яких може призвести до техногенних та ядерних катастроф в енергетиці й голоду за збайдужіння до сільського господарства. Що не слід замовчувати.

Але, по суті, в проекті бюджету цей принцип формування не реалізовано, бо навіть не визначено, що то за проблеми.

Тому, повертаючись ще раз до найневідкладніших проблем, зокрема, фінансового забезпечення ефективної, надійної і безпечної роботи атомних, електричних станцій та енергосистеми України в цілому, створення необхідних умов фінансового забезпечення виробництва і ринку сільськогосподарської продукції, щоб не допустити голоду в Україні в 1998 році, потрібно було б, наприклад, передбачити у видатках державного бюджету кошти на продовження спорудження найважливіших будов енергетичного комплексу України та поліпшення енергозабезпечення Південного регіону України і Криму зокрема, спорудження транзитних електромереж ВЛ-750 кВ ПС «Південно — Донбаська» — «Донбаська», ВЛ-750 кВ «Запорізька АЕС» — ПС «Каховка», ПС «Каховська» з відповідними ВЛ 330 і 220 кВ, розширення ОРУ 750 на Запорізькій АЕС і реконструкцію ПС «Каховська ГПП», у сумі 150 мільйонів гривень і 240 мільйонів гривень на безпроцентне кредитування закупівлі газу для забезпечення роботи найновіших і найефективніших трьох блоків Запорізької ДРЕС (по 800 тисяч встановленої потужності), що простоюють, але підтримують безпечний режим АЕС і енергосистеми України. Витрати на ці найневідкладніші заходи в сумі 390 мільйонів гривень (за рахунок зняття обмежень Національного диспетчерського центру на використання 1 мільйона кіловат потужності АЕС і пуску в експлуатацію 2,4 мільйона кіловат потужності Запорізької ДРЕС) дадуть за короткий час збільшення вже в 1998 році виробництва електричної енергії на 20 мільярдів кіловат-годин, збільшення валового внутрішнього продукту — на 1,3 мільярда гривень і доходів у бюджет — на 390 мільйонів гривень.

Ця пропозиція на збільшення прибуткової і видаткової частин бюджету за рахунок зростання виробництва і надходжень до бюджету є прикладом того, що проект державного бюджету можна складати не лише на основі фіскальних і розподільчих маніпуляцій, як це звикли робити наші уряди під диктовку Міжнародного валютного фонду, а й за рахунок планування і забезпечення збільшення виробництва.

Для підтримки вкрай знекровленого сільськогосподарського виробництва на забезпечення невідкладного кредитного авансування державних закупок зерна обсягом п'ять мільйонів тонн і фінансового забезпечення посіву й вирощування врожаю потрібно негайно включати до видатків проекту бюджету кошти на кредитування держзакупок зерна в сумі 1,2 мільярда гривень.

Джерела покриття видатків у сумі 1,2 мільярда гривень передбачити за рахунок планування в основних напрямах і в проекті бюджету приросту валового внутрішнього продукту та надходжень до бюджету на основі зняття податкового навантаження на виробництво, введення в дію пакетів податкових законів, які не сплановані, не прораховані і не враховані урядом у проекті бюджету, та збільшення валового внутрішнього продукту і надходжень до бюджету за рахунок приросту виробництва сільгосппродукції на основі забезпечення вчасного фінансування і проведення сільськогосподарських робіт.

У зв'язку з відсутністю у проекті бюджету концептуального розвитку напрямів планування надходжень до державного бюджету за рахунок невідкладних заходів збільшення виробництва і невизначеності найневідкладніших загальносуспільних проблем і засобів їх фінансового вирішення, є підстави робити висновки, що проект державного бюджету в Україні подається урядом не тільки некваліфіковано, а ще й із чужих рук.

Вихід бюджетного процесу з лабіринту необхідно шукати, як вважають народні депутати, в опрацюванні поданого проекту державного бюджету на старій податковій основі з подальшими доповненнями на базі кваліфіковано підготовлених і ухвалених законів.

Григорій ЛУНЬОВ,
народний депутат України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про пожежну безпеку» Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до деяких законодавчих актів України такі зміни:

1. Статтю 220^1 Кримінального кодексу України викласти в такій редакції:

«Стаття 220^1. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки

Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, якщо воно спричинило виникнення пожежі, якою заподіяно шкоду здоров'ю людей або майнову шкоду у великому розмірі, карається позбавленням волі на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або штрафом від п'ятдесяти до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Те саме діяння, якщо воно спричинило людські жертви, майнову шкоду в особливо великому розмірі або інші тяжкі наслідки, карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років».

2. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984р., додаток до № 51 ст.1122):

а) доповнити Кодекс статтею 188^8 такого змісту:

«Стаття 188^8. Невиконання приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду

Невиконання приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду або створення перешкод для їх діяльності тягне за собою накладення штрафу на громадян від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

б) статті 175, 223 викласти в такій редакції:

«Стаття 175. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки

Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, а також використання пожежної техніки та засобів пожежогасіння не за призначенням тягне за собою накладення штрафу на громадян від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

«Стаття 223. Органи державного пожежного нагляду

Органи державного пожежного нагляду розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням встановлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконанням приписів та постанов посадових осіб органів державного пожежного нагляду (статті 120, 175, 188^8).

Від імені органів державного пожежного нагляду розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право:

1) головні державні інспектори з пожежного нагляду центрального і територіальних органів державного пожежного нагляду та їх заступники — штраф на громадян до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) головні державні інспектори з пожежного нагляду місцевих органів державного пожежного нагляду, державні інспектори з пожежного нагляду центрального та територіальних органів державного пожежного нагляду — штраф на громадян до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) державні інспектори з пожежного нагляду — штраф на громадян до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

в) пункт 7 частини другої статті 255 викласти в такій редакції:

«7) працівники відомчої, сільської пожежної охорони та члени добровільних пожежних дружин (команд), протипожежних об'єднань громадян (статті 120, 175, 188^8)».

3. Пункт 1 статті 10 Закону України «Про оренду державного майна» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 15, ст.99) доповнити абзацом десятим такого змісту:

«обов'язки сторін щодо забезпечення пожежної безпеки орендованого майна».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
19 листопада 1997 року.
№ 651/97-ВР.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

У комітетах Верховної Ради України

(Початок на 2-й стор.).

Зокрема, статтею 5 вказаного законопроекту передбачається надання права на укладення угод про розподіл продукції від імені держави Уповноваженому органу — постійно діючій міжвідомчій комісії, яка створюється Кабінетом міністрів України, що суперечить статті 4 Кодексу про надра, згідно з якою «Окремі повноваження щодо розпорядження надрами законодавством України можуть надаватися відповідним органам державної виконавчої влади». Постійно діюча міжвідомча комісія — не є органом державної виконавчої влади, повноваження і відповідальність якого визначені законом. Окрім того, це створює труднощі щодо безпосереднього контролю з боку Верховної Ради України та інших представницьких органів. Статтею 14 передбачається термін дії угод до п'ятдесяти років. Одночасно з підписанням угоди про продовження терміну її дії продовжується дія ліцензій та інших дозволів, виданих для виконання угоди про розподіл продукції. Однак, як свідчить досвід багатьох країн, зокрема Канади, угоди (відповідні дозволи) щодо видобутку та розподілу продукції укладаються з урядом на п'ять років, після чого уряд може продовжити термін дозволу без конкурсних засад лише за умов виконання взятих зобов'язань.

Комітет підтримав внесений Кабінетом міністрів проект закону «Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі вивчення, розвідки і використання мінерально-сировинних ресурсів». Урядові запропоновано опрацювати питання щодо доцільності укладених подібних угод із країнами Східної та Центральної Європи.

Комітет розглянув внесений Кабінетом міністрів проект закону про внесення змін і доповнень до закону «Про джерела фінансування дорожнього господарства України». Законопроект істотно змінює існуючу систему фінансування, передбачаючи механізм фінансування через державний та територіальні дорожні фонди, які входять до складу відповідних бюджетів. Створення фондів відповідає вимогам реформування економіки, сприятиме посиленню контролю за надходженням і цільовим використанням коштів на покриття витрат, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг загального користування.

Прес-служба Верховної Ради України.

У номер

● *Донецьк*

А дві голови краще

Координаційну раду сприяння розв'язанню соціально-територіальних проблем, реструктуризації вугільних підприємств створено при Донецькому міськвиконкомі. Міський голова Володимир Рибак і генеральний директор державної компанії «Укрвуглереструктуризація» Олександр Поштук дійшли згоди: в такій тонкій справі, як закриття шахт, дві голови — краще, ніж одна. Аналогічні ради в інших шахтарських містах і селищах покликані максимально пом'якшити соціальні наслідки цього непопулярного кроку.

● *Харків*

Відносно здорових — лише третина

За офіційними даними, тільки 30 відсотків дітей Харківщини можна назвати відносно здоровими. На диспансерному обліку перебуває кожна п'ята дитина. У півтора раза серед підлітків збільшилося число й таких «дорослих» хвороб, як порушення в системі дихання, в шлунково-кишковому тракті. Дитячою «нормою» стали й нервово-психічні захворювання. За кілька останніх років удвічі зросла кількість дітей-сиріт, і в стільки ж зменшилося число батьків, які хотіли б виховувати двох і більше дітей. У Харкові зареєстровано близько чотирьох тисяч дітей-інвалідів. А належна їм адресна матеріальна допомога затримується аж на три місяці.

● *Севастополь*

Запрошення до побратимства

з 13 країн світу надійшли до Севастополя. Зокрема, це Польща, Грузія, Великобританія, Голландія, а також США, Канада і навіть Китай. Перед севастопольцями тепер проблема: обмежувати кількість братів чи ні, повідомляє «ІнформСОБОР».

● *Львів*

Дари Святого Миколая

Святий Миколай розпочав цикл зимових свят. Його щедрість, доброта і милосердя не меншають навіть за умов кризи. Він завітав у сиротинці, інтернати, багатодітні сім'ї, лікарні з цукерками від «Світоча», ялинковими прикрасами від склодзеркального заводу та іншими гостинцями. А подарунком номер один для всіх львів'ян стало урочисте відкриття нового приміського вокзалу, який обслуговує щодня 30 тисяч пасажирів.

Ігор ШИРОКУН, *журналіст*

Протест тижня

Тихий психоз на Димитрівській вулиці

З давніх-давен у приміському селищі гірників Димитрове на Кіровоградщині існував будинок-інтернат для психічно хворих. Тихі, задумливі люди гуляли доріжками парку. Здебільшого мовчки дивилися вздовж алей... У листопаді цього року мешканці селища випадково дізналися — обласна державна адміністрація видала розпорядження, за яким психлікарню перетворювали на притулок для колишніх ув'язнених, алкоголіків, наркоманів похилого віку. Не секрет, що більшість відставних рецидивістів створити власну сім'ю не спромоглися, і після останньої «відсидки» повертатись їм здебільшого нікуди. Між тим, у стінах казенного закладу ці громадяни без «гальмів» відчуватимуть потребу в деяких звичних речах: наприклад, цигарках, певних розвагах. Зрозуміло, що сотня цих ветеранів кримінального світу радикально змінила б життя невеличкого населеного пункту. І єдиний дільничний міліціонер цьому не завадив би, тим паче, що його посада вакантна.

Димитрове і без того не назвеш нині райським куточком. Через занепад тутешніх підприємств вугільної галузі селище поступово вимирає. Чимала відстань від міста не найкраще автобусне сполучення, якість телефонного зв'язку, проблеми з теплопостачанням, нарешті, відсутність роботи — все це призвело до того, що найактивніший прошарок населення мігрує до Олександрії, за безцінь продаючи будинки і квартири.

Однак сьогодні у димитрівців виникло почуття ліктя. Коли з інтернату вивезли останніх пацієнтів, біля залізних воріт завмерлого в очікуванні закладу з'явилися цілодобові пікети. А коли прибув перший автобус з новими постояльцями, люди, що прибігли на підкріплення до чергових пікетників, побачили дещо надто вражаюче.

— То були чоловіки з нахабними обличчями, - розповідали журналістам очевидці, — з золотими обручками і ланцюгами.

Не подолавши кордону протестуючих, автобус поїхав назад.

Мешканці не обмежились пікетами. Пішли кабінетами влади. Селищний голова Олексій Здоровенко вважає, що рішення про перепрофілювання будинку-інтернату не відповідає Закону України «Про місцеве самоврядування».

— Ми не впевнені в тому, що ці люди не спілкуватимуться з нашими дітьми (поряд — школа, дитсадок, лікарня, ощадбанк —**І. Ш.**), — пишуть у зверненні до депутатів Верховної і обласної рад мешканці Димитрового. Селищну громаду підтримав робітничий (страйковий) комітет державної холдингової компанії «Олександріявугілля». Двоє представників Олександрії в Кіровоградській обласній раді добилися призупинення дії злощасного розпорядження, а за кілька днів його скасували. Минулого тижня в цій історії було поставлено крапку: до будинку-інтернату повернулися його колишні підопічні.

Кіровоградська область.

Григорій ГРИНЬ, «Голос України»

«Лтава» вийшла у фарватер

Роковини тижня

ПОЛТАВСЬКІЙ державній телерадіокомпанії «Лтава» виповнилося 60 років. Який це вік — пенсійний чи малечий? На ці та інші питання відповідає генеральний директор компанії, заслужений журналіст України Микола ЛЯПАНЕНКО.

—Знаю, що рік нинішній не минув для «Лтави» безпліддю.

—Так. Він приніс багато змін. Перш за все, після введення в дію нового передавача друге дихання з'явилось у радіоканалу «Лтава-2», який із півроку мовчав, а тепер працює 17 годин на добу. По-друге, в нас тепер новий телевізійний центр — замість пересувного, в автобусі, у якому працювали два роки в холод і спеку.

—Які перспективи у зв'язку з новими умовами роботи?

—Обнадійливі. Збільшується час телепередач до 12 годин на 29-му каналі і до 5 годин на каналі «Інтер». Отже, урізноманітнюватимуться програми. Частина з них уже виходить в ефір: історико-мистецькі «Обереги», «Спадщина», молодіжна «Квадрат успіху». Плануємо готувати більше передач на підтримку вітчизняного товаровиробника, проблемних і гострих.

—Якої ви думки загалом про українське телебачення?

—Воно не є незалежним. Якщо держава не фінансує власне телебачення, то фінансує чуже. Що ми вже маємо.

—Можливо, комерційні телебачення і радіо мають більше шансів?

—Жодна компанія, хоч як би вона називалась, не виживе за рахунок комерції, а великі «вливання» передбачають виконання волі хазяїна.

—А ви не хотіли б піти під руку господаря-товтосума?

— Не хочу мати вигляд ненормального. Прагну, щоб мої працівники одержували хорошу зарплату, мали добрі умови роботи й життя. Але ж не все продається. Мені, як і багатьом, дорога національна ідея, це сильний капітал. І дуже ображає, що держава його не цінує.

— «Лтава» «зубаста» чи ні?

—Погрози наші журналісти чують постійно. Однак, вважаю, розповідати потрібно про все. Бо замовчування —ведмежа послуга тій-таки владі. Відсутність інформації породжує чутки. А це небезпечно в наш політичний час.

—Компанія не має свого каналу, а перспективи на це хоч є?

—Ми над цим, звичайно, думаємо, адже це політика. Справа в тому, що ефір потрібно купувати, а ми не маємо таких грошей.

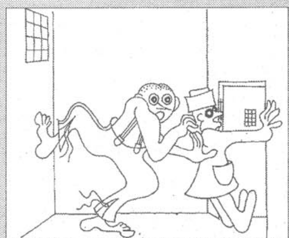
—А що маєте?

—Колектив професіоналів і бажання працювати.

—Успіхів вам.

Дошка пошани

Спеціалістові видніше...

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів».

Сеня від шапочки до пупа змірює лікаря сердитим президентським поглядом.

— Ти хто такий?

— Сеню, що з тобою? — лікар водить долонею перед обличчям пацієнта. — Я твій психіатр!

— Що ти тут своїм коромислом розмахався?! Який ще в біса психіатр? Я чекаю справжнього спеціаліста!

— Якого це?

— Доктора медичних наук, психіатра, забув прізвище...

— І що ти сподіваєшся від неї почути?

— Вона подивиться мені ось сюди, — Сеня тикає собі в лоба, — і скаже, що я зовсім здоровий. А то наговорили: грип, інтоксикація, соматична патологія... Тьху! Відступись. Я довіряю тільки їй! І впевнений: цей психіатр скаже, що я можу і надалі виконувати обов'язки глави...

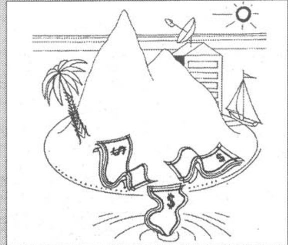
— Сеню, та я в цьому ні на хвильку і не сумнівався...

Наші гроші не згоріли. Вони просто загоряють

— Чув, база відпочинку ЧМП на Канарах пішла з молотка?!

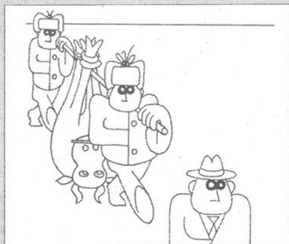
— А ти саме туди збирався, що так розхвилювався?

— Як же не хвилюватися?! На її ж будівництво держава вбухала 12,8 мільйона доларів, а продали за 1,13!

— Заспокойся і радій! Вважай, що на Канарах відпочивають твої гроші...

Дует Одарки і Карася

На Черкащині один із сільгоспкерівників поскаржився Президентові України: мовляв, їдеш до міністерства вирішувати якесь питання — відразу ріж трьох бичків...

— Ви що, не знаєте про трьох бичків? — звернувся Леонід Данилович до міністра АПК Юрія Карасика. —Візьміть собі одного і розв'яжіть нарешті цю проблему...

Від чергового: **І справді дивно, що Карасик не відає про трьох бичків. Пам'ятається, саме під його керівництвом майже вся худоба країни пішла під ніж. Чи, може, вона полягла в ім'я світлого майбутнього села під час оббивання столичних міністерських порогів? «Гей, Одарко, годі, буде...»**

Плани партії — жертви народу

«Ми — партія переможців! — заявив нещодавно один із лідерів легендарної партії. — Якщо партія ставила завдання — вони виконувалися. Ми програвали битви, але не війну».

Від чергового: **То що рахуватимемо — перемоги чи жертви? Жертви у війні з власним народом?! І як вас слід називати — партією переможців чи похоронною командою?!**

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

Ода моїй міліції з нехвалебними ремарками

Свято тижня

СЬОГОДНІ наша українська міліція відзначає своє професійне свято. Дотепники жартують — 40 днів за радянською міліцією (нагадаємо, правозахисники відзначали «свій» день 10 листопада).

Звісно, в день народження не заведено казати погано про іменинника. І тому ми вітаємо наших співвітчизників у сірих мундирах, доблесних охоронців правопорядку і героїчних борців з організованою та неорганізованою злочинністю. Щодня і щогодини вони ведуть непримиренний бій з тими, «кто у нас порой честно жить не хочет», ризикуючи власним життям, рятуючи чуже. Їх покликано на службу добра й справедливості. Погодьтеся, призначення таке, як у казкових героїв.

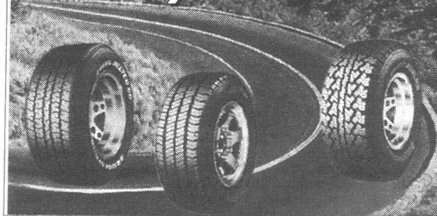
Утім, теоретичні казки про міліцію не завжди стають бувальщиною. Із сміттям і брудом у міліцейському домі активно бореться міністр МВС України Юрій Кравченко. Постійне чищення рядів, боротьба з корупцією і хабарництвом, виявлення «чужих серед своїх» — з одного боку, і турбота про соціальний добробут міліціонерів, безпеку професії, підвищення професійного рівня службовців органів — з другого — ось чим доводиться займатися правоохоронним органам у вільний від виконання основних обов'язків час.

На жаль, ставлення населення до міліції, яка його береже, доброзичливим сьогодні навряд чи можна назвати. Можливо, це пов'язано з провинами та злочинами деяких представників органів, які заплямували не тільки свій мундир, а й честь усього МВС. Та й сам середньостатистичний працівник міліції не завжди відповідає ідеальному книжковому уявленню про інтелектуального та інтелігентного сищика а-ля лейтенант Коломбо або комісар Каттані.

Засоби масової інформації активно обговорюють проблему реформування Збройних сил України. Думаю, багато які аспекти цієї реформи стали б у пригоді й правоохоронним органам країни. Це й суворіші вимоги під час добору кадрів для служби в міліції, і високий професійний і культурний рівень охоронців порядку... І лише комплекс об'єктивних і суб'єктивних заходів з поліпшення роботи органів дасть змогу піднести авторитет міліції, створити позитивний імідж. А останнім із задоволенням займуться мас-медіа.

Напередодні Дня міліції у МВС України відбулося нагородження представників «четвертої» влади, які допомагають своїм гострим і влучним словом боротися проти «п'ятої» колони. Журналістський колектив «Голосу України» став лауреатом всеукраїнського конкурсу на «краще висвітлення в засобах масової інформації діяльності органів внутрішніх справ». Утім, заохочувальна грошова премія не вплине на об'єктивність наших матеріалів про міліцію.

Михайло ЛІВАНДОВСЬКИЙ, «Голос України»

Ювілей тижня

БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ відкритому акціонерному товариству «Росава» виповнюється 25 років. У 1972 році з конвеєра заводу зійшла перша серійна покришка. Сьогодні це одне з найбільших підприємств не лише в Україні, а й серед зарубіжних заводів. На рахунку ВАТ «Росава» — 110 мільйонів штук виготовлених покришок, 17,5 мільйона понадкомплектних автокамер для легкових, вантажних автомобілів, автобусів, тролейбусів, сільськогосподарських машин. Отже, взули неабиякий автопарк країни.

Як і всім великим китам індустрії, «Росаві» також не вдалося обминути економічну кризу — спад виробництва, скорочення працівників, виплата зарплати власною продукцією. З появою нового керівництва ситуацію вдалося стабілізувати, підприємство почало навіть набирати оберти. А щоб стимулювати процес, оголосили про приватизацію заводу. Перший етап уже відбувся — провели пільговий продаж акцій для працівників за приватизаційні сертифікати. І головна подія не за горами: незабаром розійдеться левова частка акцій — 40%.

АТ вдалося подолати провінційну рутину та створити достойну конкуренцію світовим велетам у цій сфері. Свідоцтво того: численні нагороди, одержані на виставках близького і далекого зарубіжжя, — почесний спеціальний знак «Європейська Марка», престижна Міжнародна Золота Зірка за якість та багато інших призів, медалей, грамот і дипломів.

Попередження тижня

Олена ЛИСЕНКО, журналіст

НА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ СПОДІВАЮТЬСЯ, ТА Й ПРО ТАРИФИ НЕ ЗАБУВАЮТЬ

СЬОГОДНІ дуже актуальне питання підвищення ефективності енерговикористання. Значним поштовхом до його вирішення мають стати Комплексна програма енергозбереження й програми скорочення споживання газу в Україні.

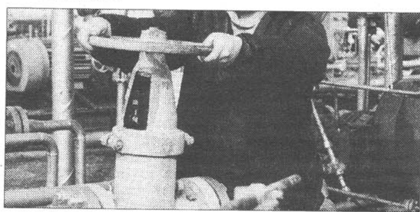
Також 1 січня 1998 року планується зростання тарифів на електроенергію, але, як повідомив голова Держкоменергозбереження Віктор Меркушов, воно буде незначне (на 100 кВт підвищення на 33 копійки). Зміна тарифів не стосується споживачів газу.

Нині в Україні впроваджується програма енергозбереження, яка складається з трьох етапів і охоплює часовий простір від 1996 до 2010 року. На першому етапі (1996—2000 рр.) планується реалізувати найбільш ефективні та маловитратні заходи з енергозбереження (їх реалізація забезпечить збереження у 2000 році 5 млрд. грн., з них до бюджету має надійти 950 млн. грн.) Вже на другому етапі (у 2001—2005 рр.) прогнозують надходження значних інвестицій в енергозбереження та, відповідно, великі обсяги їх реалізації (плануються досягти збереження 9,5 млрд. грн.) У третій період (2006—2010 рр.) має закінчитись відбудова економіки, а реалізація програми енергозбереження вже на основі стабілізації та зростання дасть змогу досягти до 2010 року економії енергоресурсів (за рахунок підвищення енергоефективності виробництва) обсягом близько 108 млн. т у. п., що становить 80% усього наявного потенціалу енергозбереження. Зменшення споживання газу в Україні заплановано відносно базових обсягів в 1996 році, що становили 86 млрд. кубометрів. Виконання програми в 1997—1998 роках повинно забезпечити зменшення споживання газу в 1999 році на 22,3%, або на 19,2 млрд. кубометрів проти 1996 року.

Буде задіяно маловитратні та швидкоокупні заходи з енергозбереження: так, найближчим часом у промисловості можуть бути впроваджені турбодетандерні енергетичні установки, вітчизняні протизношувальні присадки до масел двигунів внутрішнього згоряння, планується переведення автотранспорту на стиснений природний та супутний нафтовий природні гази.

Також розпорядженням уряду утворено міжвідомчу робочу групу, яка забезпечуватиме підготовку та здійснення проекту «Створення української енергозберігаючої сервісної компанії (УкрЕско), що підтримується Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР). Відповідальним виконавцем проекту визначено Держкомітет з енергозбереження.

Оскільки Україна виконала всі умови щодо цього проекту, рада директорів ЄБРР виділила під його здійснення 30 млн. доларів.

Кримінал тижня

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Прикордонний «бізнес» фінішував... у буцегарні

Шацький районний суд Волинської області розглянув досить незвичну справу. Судили організаторів і посібників нелегальної переправи іноземних громадян через українопольський кордон. Майже два роки займалися своєрідним прикордонним бізнесом мешканці поліського містечка Любомля Анатолій Семенюк та Олександр Ромах, Василь Демедюк з Луцька, а також громадянин Сирії Жаудат Рашид Ханнан з київською пропискою. Як же переправляли нелегалів через кордон? Тим більше, що його пильно охороняють. Ось один з епізодів. У жовтні 1995 року Жаудат Рашид Ханнан разом з мешканцями Києва, подружжям Миколою і Лідією Рибаками доставили у Любомльський район «живий товар» — п'ять іноземців. У призначеному місці на трасі Ковель—Любомль на них чекали Олександр Ромах та Анатолій Семенюк на автомобілі «Рено-11». Уночі манівцями під'їхали до контрольної смуги. Подолали її швидко. Завдяки майстерності Семенюка, який раніше служив прикордонником і знав чимало секретів, зокрема, як обійти сигналізаційну систему. Спеціальним пристроєм на контрольно-пропускній смузі «замели» сліди. Після цього Олександр Ромах на човні переплив Західний Буг, опинившись на польській території. Ще кілька вдалих спроб й іноземці вже в Холмі. Лише за цю «операцію» ділки одержали по 250 мільйонів українських карбованців.

Для цих людей переправа нелегалів через кордон стала прибутковим бізнесом. Щоправда, були в горепровідників і невдачі. Нелегалів затримували польські прикордонники, передавали їх українській стороні. Але заробіток від цього не зменшувався. Та ниточка такого «бізнесу» обірвалася. Василя Демедюка, Анатолія Семенюка, Олександра Ромаха та Жаудата Рашида Ханнана засуджено на різні строки позбавлення волі.

А що з іноземцями? Їх звільнено від покарання у зв'язку «зі зміною обстановки та втратою особами суспільної небезпеки». Врахувалося те, що хоч своїми діями іноземці й скоїли злочини, але шкоди нашій державі не завдали. Тому було прийнято рішення про вислання за межі України.

Волинська область.

Гасло тижня

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

«Проголосуй на зло сусідові!»

Коли газета «Вінниця-Експрес» оголосила конкурс на краще передвиборне гасло, подумалося: даремна затія. Стомлений сізіфовою працею — випорпуванням з-під снігу буряків та політичними перипетіями — пересічний вінничанин навряд чи відгукнеться на таку пропозицію.

Однак уже в наступному номері з'явилися перші відгуки читачів. Деякі з них таки варті, щоб зарубати на носі, — і тим, хто голосуватиме, і тим, за кого голосуватимуть.

Наприклад, ось цей: «Сім разів обміркуй, а тоді вже голосуй». Або: «Спершу голосуємо — потім сумуємо».

Кожен, як мовиться, б'є прямісінько «в яблучко». «Кандидат обіцяє — депутат забуває», «Хочеш бути депутатом, стань усім нам рідним татом», «Кого ми обираєм, ті правлять в Україні, чого ж ми нарікаєм на безлад у країні?», «Голодному — хліб, п'яниці — вино, кандидату — телефон, депутату — мікрофон».

Схоже, з гумором у нащадків Степана Руданського все гаразд. Хоча, на думку редакції, вислів, який претендував би на перемогу, ще не надійшов до газети. Журналісти «Вінниці-Експреса» пообіцяли оприлюднити його в газеті Верховної Ради.

Вінниця.

Домовленість тижня

Ліна КУЩ, «Голос України»

Метан — у мирних цілях

Національне агентство з реконструкції та розвитку і Світовий банк досягли домовленості про виділення 10 мільйонів доларів з бюджету Світового банку для здійснення проекту видобутку метану з вугільних пластів на території Донецької області. Виконавця проекту буде визначено на конкурсній основі за підсумками тендера. Здійснення намічених заходів дозволить отримувати від 3,5 до 5 мільярдів кубометрів палива за ціною, значно нижчою, ніж імпортне. Використання в мирних цілях вічного ворога шахтарів — метану — оздоровить атмосферу Донбасу.

Донецьк.

НАЙМЕНШЕ хотілося б виступати в ролі третейського судді, надимаючи щоки, ставити майже риторичне запитання: ну, що ж ви, панове хороші?!

У тому, що загублено унікальне колись виробництво, за наявності якого не гріх було помріяти про славне майбутнє вітчизняної індустрії, винні, звісно, не робітники Запорізького титаномагнієвого.

Ну, а з панів, які поки що ще сидять у чиновницьких кріслах, але вже обчислили свій зиск від купівлі-продажу дешево зубожілого велетня, що візьмеш?

У наш смутний час з вирученими у такий спосіб грошиками стають господарями життя. Господарям, як правило, запитань не ставлять. Вони самі запитують. З журналістів, які розтривожили їхній вулик, — за повною програмою. Тому матеріали запорізьких колег, передані в «Голос України» для публікації, розбавляємо власними спостереженнями та оглядом газетних статей на задану тему. Тим самим підтверджуємо, що грім уже давно гримить, ось тільки ніхто не хреститься...

Загибель ТИТАНикА

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

Із князів – у грязь

З часу пуску (1956 рік) титаномагнієвий комбінат постійно був на вустах запоріжців та й усієї країни. Численні знамена переможців, нагороди міжнародних виставок, найпрестижніші премії працівникам — успіхи, успіхи, успіхи...

У товстелезному фоліанті «Розвиток металургії в Українській РСР» не без гордості можна було прочитати про титан — метал технічного прогресу та про те, що з його виробництва «країна займає передові позиції у світі, а за якістю продукції перевершує найкращі світові зразки. Велика заслуга в розвитку техніки та технології виробництва титану і магнію належить колективу запорізького комбінату».

Сьогодні ЗТМК — це, на жаль, бездіяльні «мертві» цехи, масове звільнення фахівців і робітників, невиплата зарплат, величезні борги. Чому? Невже тільки через те, що титанова продукція, потрібна, як казали, і під водою, і на землі, і в повітрі, цікавила лише оборонників?

У 1994 році оглядач «Голосу України» вже робив повну розкладку можливого мирного застосування цього вічного металу. Але сьогодні на думку спадає інша публікація, також у нашій газеті — **«Як у металу майбутнього майбутнього не стало»** (від 11 листопада 1995 року) і бесіда з її авторами, на той час керівниками підвідділу кольорової металургії Мінекономіки Всеволодом Калініним і Андрієм Малашком.

Вказуючи на значення розвиненої в Україні важкої індустрії для післявоєнного економічного піднесення, вони підкреслювали важливість вчасної переорієнтації у наші дні на високі технології. У цьому вбачали порятунок і можливий прорив із кризи.

«Але в нас, схоже, стиль такий, — досадував Всеволод Калінін, — винайти, витратити купу коштів і зупинитися у найвирішальніший момент».

Щодо Запорізького титаномагнієвого адже як вийшло? Справді, він був первістком, у світі нічого такого не було. Сотні делегацій приїжджали подивитися, яких успіхів досягли комбінатовці — титанову губку почали випускати! А потім, бах, — зупинка.

Задля об'єктивності треба визнати, що сталося це не тільки через нерозторопність наших виробників і їх високих начальників. Два підприємства, аналогічні запорізькому, ще за часів Союзу було збудовано в Росії і Казахстані.

У 1991 році ЗТМК поставляв лише 20% губчастого титану, до того ж, якість його була гірша від березниківського (за місцем розташування російського комбінату) та усть-кам'яногірського. Далося взнаки те, що Міністерство кольорової металургії СРСР не надавало коштів на докорінну реконструкцію запорізького комбінату, мовляв, потужність інших все одно перекриває потреби.

Запоріжці взялися самостійно технічно переозброювати своє титано-магнієве виробництво буквально напередодні відокремлення України. До вересня 1993 року завершилися роботи з реконструкції об'єктів, задіяних у виробництві титанової губки на апаратах відновлення та сепарації продуктивністю 4 тонни за цикл.

За твердженням колишнього керівника науково-дослідного центру комбінату, доктора технічних наук, двічі лауреата Держпремії, заслуженого діяча науки України Едуарда Фалькевича, завершення цих робіт дало б змогу високою рентабельністю виробляти на ЗТМК конкурентоспроможну титанову губку і магній.

Але згідно з одним із перших наказів нового директора ЗТМК Володимира Бакуменка в жовтні 1993 року техпереозброєння припинилося. А в грудні було здійснено швидке, в аварійному режимі, без консервації, зупинення діючого титано-магнієвого виробництва. Це призвело фактично до цілковитого виведення з ладу більшої частини обладнання та комунікацій (дані з доповідної записки Фалькевича першому заступникові міністра Мінпромполітики В. Мазуру. — **Прим. авт.**).

На думку Едуарда Семеновича, відновлення сучасного виробництва титанової губки на ЗТМК нині рівнозначне новому будівництву, яке обійдеться (судячи з досвіду американців) у 150—200 млн. доларів.

Важко припустити, що висновки метра вітчизняної металургії для фахівців галузі були таємницею за сімома печатками. Але ще важче зрозуміти, на якій підставі приймалося урядове рішення про надання кредиту в розмірі 10 млн. доларів начебто для відновлення (а по суті — створення) виробництва титанової губки, тоді як на комбінаті діяла цілком безперспективна стара технологічна схема?

А цього року в міністерських колах знову заговорили про необхідні нові кредити. У зв'язку з цим в одній з центральних газет під заголовком **«Даруйте, помилочка вийшла-с»** з'явився такий текст: «Урядові, який уже надав товарний кредит Запорізькому титано-магнієвому комбінату для відновлення титанового виробництва, доведеться розщедритися ще раз. Фахівці комбінату обрахувалися».

Обрахувалися чи прорахувалися?

Судячи з повідомлень у пресі, роботи з відновлення виробництва губчастого титану все-таки було виконано наполовину. Наданого товарного кредиту (германій, проданий за 10,4 млн. доларів. — **Прим. авт.**) не вистачило, хоча керівництво ЗТМК запевняло і подало відповідні розрахунки, що на все про все їм вистачить 9,8 млн. доларів. У вересні Запорізький титано-магнієвий комбінат уклав кредитну угоду з групою іноземних компаній ще на 13,8 млн. доларів. Кредит мав погашатися протягом 20 років титановою губкою за ціною, еквівалентною котируванню губчастого титану на Лондонській біржі металів мінус 18%. Як повідомлялося, «уряд заборонив комбінатові залучати цей кредит».

Тут доречно процитувати ще одну газетну публікацію. Запорізька «Площадь свободы» тоді ж, у вересні, писала, що директор Бакуменко може й хотів би поліпшити роботу комбінату, але крім бажання мають бути **здібності та знання,** необхідні для керівництва таким великим підприємством.

Директором Володимира Бакуменка було обрано у вересні 1993 р. на зборах орендаторів (підприємство готувалося акціонуватися).

Іншому претендентові — головному інженерові Г. Сілакову, який запропонував жорсткий, але, здається, правильний шлях виходу з кризи (з непопулярними заходами скорочень, реструктуризацією виробництва, модернізацією лише цехів ліквідної продукції), колектив відмовив. Колишній заступник директора з соціальних питань В. Бакуменко обіцяв залишити все, як є, і добиватися субсидій уряду.

Розповідають, що перше, чого добився Бакуменко, то це звільнення всіх, не згодних з його лінією. Науково-дослідний центр було ліквідовано, з комбінату пішло багато досвідчених фахівців.

Ну, а далі, як то кажуть, посипалося... Грошей під спеціальну програму «Титан України», на яку, очевидно, сподівався Бакуменко, ніхто не давав. Довелося зупиняти цех за цехом. Люди потягнулися з заводу. І... потягнули з заводу все, що тільки можна було, розраховуючи отримати бодай якісь «живі» гроші.

Щодалі, то більше. Об'єкти соцкультпобуту довелося здавати в оренду, продавати, передавати. Але нічого вже не рятувало від боргів за електроенергію, матеріали. Робітників не тішив ні заводський магазин, ні підсобне господарство. На хвилі «Рятуйся хто може!» розквітло розкрадання.

Керівництво вважало за благо повернути підприємство під державне крило. Проте цим тільки налякало потенційних інвесторів. А кошти, ох, як були потрібні, і чималі.

Ось що писав у відповідь на проблемну статтю в «Голосі України» заступник керівника програми «Титан України» головний спеціаліст техвідділу Інституту титану М. Корнілін: «Для задоволення першочергових потреб України в титанових напівфабрикатах (атомна енергетика, заміна сталей, що містять нікель) щорічні закупки титану за рубежем становитимуть близько 240 млн. доларів США, що еквівалентно затратам на створення національного титанового виробництва».

Водночас фахівці інституту висловлювали тривогу, що зупинення комплексу ЗТМК веде до непоправної втрати досвідчених кадрів, унікальних технологічних розробок і в цілому — повної ліквідації титанової промисловості в Україні.

Питається, чи розуміли це у верхах? Ще б пак! Заступник міністра промисловості Григорій Осауленко, який пропрацював свого часу на ЗТМК близько 20 років, ще в середині 1995-го письмово доповідав міністрові Валерію Мазуру про необхідність оперативного втручання в те, що відбувається на комбінаті, і заміни директора. Розуміння не знайшов.

А ось В. Бакуменку повірили на слово, що після отримання кредиту (лише 10 млн. проти всім уже очевидних 200 млн.!) через 9 місяців виробництво запрацює.

Але, як бачимо, обрахувалися й прорахувалися не тільки заводчани.

Чим гірше, тим краще

Кажуть, на війні втрат не рахують. Так то війна. А в нас і без стрілянини — цілковите економічне розорення. Чому? Та тому, що той самий, наприклад, Запорізький титано-магнієвий — не сам по собі. Він технологічними нитками пов'язаний з іншими заводами. На комбінаті великі потужності щодо виробництва напівпровідникового кремнію та германію. На роботу цих сировинних цехів орієнтовано Донецький хіміко-металургійний завод і завод чистих металів у Світловодську (Кіровоградська область). Загибель ЗТМК передбачає і їхній кінець. А були ж розрахунки фахівців і план поділу цих виробництв. Директори зверталися з обгрунтуванням реструктуризації до Валерія Мазура. З цього питання навіть проводилися технічні наради апарату Мінпрому зі спеціалістами Інституту титану. Але прийняття остаточного рішення щоразу відкладалося. Бачачи це, заступник міністра Григорій Осауленко написав доповідну записку міністрові про необхідність **термінової реструктуризації** з тим, щоб створити конкурентоспроможний український комплекс з виробництва кремнію і вийти на світовий ринок. Коли вже так відбувається, то навіщо, вважав він, гинути всім разом, коли можна чудово врятуватися поодинці і потім підтримати, «підживити» грошима нужденні заводи. Але все це так і залишилося добрими побажаннями.

Без руху лежать пропозиції професора Фалькевича щодо виробництва напівпровідникових матеріалів, германієвої продукції та напівпровідникових сполучень. Щоправда, і Григорій Осауленко, і Едуард Фалькевич сьогодні [illegible]ційно вже не при справах. [illegible]е 62-річний Володимир Бакуменко, який успішно підвів ЗТМК під приватизацію «за залишковою вартістю» (і не за майнові сертифікати, як могло бути рік чи два тому, а за гроші), очевидно, й далі працюватиме на облюбованому поприщі.

Звідки така впевненість? У розмові з власним кореспондентом «Голосу України» по Запорізькій області директор ЗТМК намалював досить райдужну перспективу. Він сподівається, що з другого півріччя 1998 року разом з Інститутом електрозварювання ім. Б. Патона вдасться налагодити виробн[illegible]во титанових злитків. Це дасть [illegible]гу отримати високоліквідний матеріал, сировину для прокату труб, дроту та інших виробів з титану, які можна виробляти в Алчевську й Нікополі. І взагалі, як стверджує Володимир Бакуменко, буде в Україні й губчастий титан, [illegible] всілякі перешкоди.

Але поки що, як з'ясовується, неможливо запустити навіть окремі переробки технологічного ланцюга виробництва титанової губки. За словами Бакуменка — через скрутне становище енергетики країни. Але головна причина все-таки — брак коштів на завершення відбудовних робіт.

Питається, навіщо було руйнувати виробництво зупиненням 1993 року? Володимир Іванович вважає, що за всіма техніко-економічними показниками комбінат був відстаючий. А тут ще ціни на енергоносії, сировину та допоміжні матеріали стрибнули вгору, на комбінатівську продук[illegible]навпаки — впали. Щоб уникнути технологічної катастрофи в регіоні, комбінат було зупинено. Проте це зупинення, на думку Бакуменка, не означає «смерть або знищення унікального підприємства».

Хотілося б вірити, а також слідом за директором сподіватися то на держкредит, то на інвестиції іноземних фірм. Хоча потенційні споживачі українського титану — заводи Європи, Японії, Південної Кореї, Китаю, судячи з розповіді Володимира Бакуменка, розщедрюватися не поспішають.

Але як визнає сам Володимир Іванович: «Зважене проведення акціонування, структурна перебудова на комбінаті та інші заходи сприятимуть пошуку інвесторів».

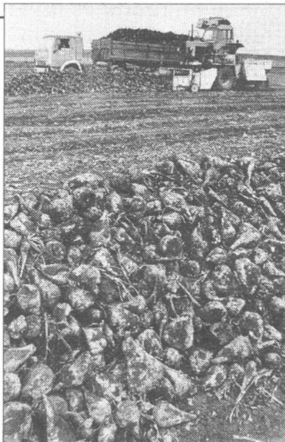
Що й треба було довести?!

Нині основна частина персоналу працює лише 3 дні на тиждень. «Хоч як прикро й тяжко, — каже Володимир Іванович, — але на напівпровідниковому виробництві людей довелося відправити в неоплачувану відпустку».

...У жовтні в місцевій запорізькій газеті розповідалося, як директор Бакуменко тікав від робітників, які обступили його. На комбінаті вже був випадок, коли розгніваний народ побив представника адміністрації.

Законодавством цілої низки країн, у тому числі й СНД, передбачено відповідальність керівника за розвал виробництва. Але все це, як то кажуть, не про нас написано.

НАРЕШТІ і, слава Богу, до приходу справжньої зими завершилася чергова «битва за цукор». Цього року вона мала особливо запеклий характер, враховуючи без перебільшення катастрофічний стан галузі, хронічну нестачу коштів, загальну невизначеність майбутнього українського цукроваріння. Усі ці фактори не могли не позначитися і на результатах. Порівняно з минулим роком цукрові жнива затягнулись на два тижні, а це означає неминучі додаткові втрати продукції. У цілому валовий збір цукрового буряку становить 20 млн. тонн, що на 30% менше від прогнозованого, а виробництво цукру планується на рівні 1,9—2,0 млн. тонн. При нормі внутрішнього споживання 1,5 млн. тонн та експортній квоті 600 тис. тонн уже в липні наступного року відчуватиметься цукровий «голод» на 150—200 тис. тонн цукру. Виникають закономірні запитання: як його задовольнити і хто за це відповідатиме?

Григорій КОСЕНКО, економіст

Цукрові жнива позаду, цукрові жнива попереду

Точка зору

СЬОГОДНІ, коли солодкий корінь в основному вивезено з полів, постає ще одне закономірне запитання: а що ж далі, яке майбутнє чекає колишню цукрову житницю колишнього Союзу? Адже очевидно, що цукрова промисловість України, яка завжди була галуззю стратегічного значення і посідала особливе місце не лише з погляду обсягів виробництва, а й формування та зміцнення експортного потенціалу країни, нині перебуває в кризовому стані, на грані банкрутства й руйнації. За період 1995—1996 років (саме коли почала діяти давальницька схема) середньорічний спад виробництва становив не менш як 15%. І якщо ця згубна тенденція зберігатиметься ще протягом трьох років, то вже в 1999 році Україна з виробника та експортера цукру перетвориться на його імпортера. Дедалі гучніше лунають заклики взагалі відмовитися від вітчизняного цукровиробництва і перейти на імпорт цукру з-за кордону.

Унаслідок зменшення цукровиробництва виникає ціла низка гострих проблем соціального та економічного плану, а саме:

— сектор України на світовому ринку цукру (насамперед в країнах СНД) зайняли інші країни;

— ряд цукрових заводів України (близько 100 із 192) потрібно закривати або консервувати, залучаючи до цього додаткові кошти;

— зменшення обсягу цукровиробництва призводить до зменшення надходжень до державного та місцевих бюджетів;

— близько 2 млн. людей можуть стати безробітними і залишитись без засобів до існування.

А світовий досвід свідчить: держави, які виробляють цукор з буряків, не поспішають ліквідовувати цю галузь. Навпаки, розроблена й ефективно впроваджується система заходів з її захисту. Відповідні квоти доводять до виробників, фермерів. Квота передається у спадок, за неї платять чималі гроші.

Скажімо, в США — вільне виробництво цукру, але мінімальна ціна на цукор становить 750—800 дол. за тонну, в рамках Європейського союзу запроваджено квотування, нижній рівень гарантованої ціни становить 650 дол. за тонну. Ввезення цукру в усіх країнах регулюється серйозними митними тарифами. Подібні до згаданих заходи ось уже два роки здійснює наш найближчий сусід — Польща. Може, саме цим пояснюється той факт, що нинішнього року на нашому ринку з'явилося вдосталь польського цукру. А ми живемо міфічними уявленнями, нібито стихія ринку все врегулює.

ДАВНО вже час серйозно, по-державному підійти до розв'язання цієї справді стратегічної для України проблеми. Саме такий заклик пролунав і в запиті до Президента України народного депутата Омеляна Парубка, двічі Героя праці, який усе своє свідоме життя присвятив багатству і славі України — її цукровій ниві. Відомий механізатор у своєму зверненні пропонує конкретні заходи для врятування галузі, її виходу з кризи. Вважаю, до них слід прислухатись у найвищих високих урядових кабінетах.

Ті самі наболілі проблеми розглядали і під час наради з питань створення Спілки комплексного цукровиробництва, яка відбулася 6 листопада у Верховній Раді України під головуванням першого заступника Голови Верховної Ради Олександра Ткаченка. Її учасники (а серед них були керівники таких авторитетних відомств, як МінАПК, НАЦУ «Укрцукор», Україно-німецький форум «Київ—Мюнхен», ЗАТ «Укррос», АКБ «Україна», ТОВ «Трансенерго», ВАТ «Укрнафта», корпорація «Украгропромбіржа», «Група компаній «Разноекспорт», СП «Наваско», АО «Укрнафтопродукт», Інкомбанк-Україна, АТ «Украгропром») не тільки висловили глибоке занепокоєння станом справ у галузі цукровиробництва, а й внесли низку конкретних істотних пропозицій стосовно докорінної зміни ситуації на краще. Йшлося, насамперед, про те, щоб на економічній основі об'єднати інтереси та зусилля товаро- і цукровиробників, постачальників матеріально-технічних і паливно-енергетичних ресурсів, сільськогосподарської та переробної техніки, банки та трейдерів, які працюють на ринку цукру.

Основні принципи цього об'єднання закладені в Державній цільовій програмі «Розвиток бурякоцукрового комплексу України на 1998—2000 роки і на період до 2005 року» (програма «Цукор»). Одним з інструментів її реалізації, на думку учасників наради, має стати створена за державної підтримки Спілка комплексного цукровиробництва — офіційний орган, який не на громадських, а на державницьких засадах має взяти на себе всю повноту відповідальності за цю стратегічну для України галузь сільськогосподарського виробництва. До складу керівництва спілки мають увійти представники МінАПК, Мінфіну, Мінекономіки, Держрезерву, адміністрації Президента та уряду України.

На нараді справедливо зазначали, що проблемою з проблем для галузі є фінансування. На жаль, через об'єктивні та суб'єктивні причини залучення інвестицій в аграрну сферу залишає бажати кращого. Українському ринкові цукру потрібна стабілізація, адже інвестиції не підуть, доки триватиме спад виробництва. Водночас без інвестицій не можна зрушити з місця проблему модернізації основних фондів.

Розірвати це зачароване коло можна, якщо вдатися до нехай і не зовсім ринкових засобів регулювання. Це тимчасовий, вимушений крок, але зробити його сьогодні вкрай потрібно в інтересах усієї країни. Обгрунтовані пропозиції з цього питання вже представлені в уряд та Президентові України.

Є ЩЕ одне важливе питання, яке також обговорили учасники наради. Йдеться про шляхи повернення українського цукру на ринки СНД, зокрема Росії. Запорукою успішного розв'язання проблем бурякоцукрової галузі може бути взаємовигідне об'єднання економічних інтересів цукровиробників Російської Федерації та України, що дасть можливість не зменшувати наявні потужності цукрових заводів до квоти на внутрішнє споживання, а вироблятн цукор на експорт і довести його загальний обсяг до 4—5 млн. тонн.

Україна має надлишок цукру, а Росія — надлишок нафти, і в цих сферах давно збігаються інтереси двох держав. Об'єднання цукровиків України з російськими трейдерами нафти і нафтопродуктів шляхом створення транснаціональної фінансово-промислової групи (ТФПГ) дасть змогу розв'язати проблеми фінансування та залучення кредитних коштів, збереже виробничі можливості українського АПК й експортні можливості української економіки. Адже не такі вже й далекі ті часи, коли Україна посідала друге місце в світі з виробництва цукру на душу населення.

Як відомо, нещодавно досягнуто домовленостей на найвищому рівні щодо розвитку російсько-українських економічних відносин на майбутнє, зокрема в «цукровому» питанні. Росія попередньо дала згоду на імпорт 600 тис. тонн українського цукру на безподатковій основі.

У вирішення цього важливого питання свій внесок зробила й група «Укрцукор» у складі представників АО «Укрнафтопродукт», ЗАТ «Укррос», НАЦУ «Укрцукор», АКБ «Україна» та інших зацікавлених організацій, що доклали чимало зусиль для досягнення порозуміння, залучивши до спільної роботи таких російських партнерів, як Торговий дім «Разгуляй», банки «Московський кредит» і «Менатеп».

Це обнадійливий початок, і ми щиро сподіваємося на закріплення плідних кроків у відповідних міжурядових угодах. Адже це вигідно і Україні, і Росії.

Енергозбереження

Микола КОСИЙ, «Голос України»

Що дешевше

з року в рік гріти атмосферу чи, може, допомогти своїм громадянам раз і назавжди зробити своє житло затишним і теплим?

***У** ХАРКОВІ, а точніше його передмісті Дергачах, випустив першу продукцію побудований за участі європейських інвестицій суперсучасний завод з виготовлення пластикових віконних і дверних блоків. Харків'яни вже мають змогу оцінити ці вироби.*

Мине небагато часу, вважає керівник спільного підприємства «Дрезднер Фенстербау» Олександр Пашков, і звичайна для жителів України дерев'яна столярка стане такою самою музейною дивиною, як солом'яний дах. До того ж, тільки за рахунок цього нововведення ми збережемо від вирубки тисячі гектарів лісових масивів, зможемо скоротити на третину використання своїх та закуплених енергоресурсів.

На запитання, яка різниця між нашим добре відомим дерев'яним вікном і вікном сучасного європейського зразка, спеціалісти відповіли, що приблизно така, як між «Запорожцем» і «Мерседесом». По-перше, пластикові вироби ідеальні з точки зору дизайну. По-друге, це абсолютно інші технічні характеристики. Встановивши одного разу в своєму домі таке вікно, ви назавжди забудете про його існування. Фірма гарантує, що протягом не менш як п'ятдесяти років воно не змінить своїх фізичних властивостей. Ці вікна не потрібно фарбувати, заклеювати на зиму, а навесні очищати від паперових смужок. Вставлені у віконні рами замість звичайного скла так звані склопакети — це не лише прозорий матеріал, а й своєрідний термос. У звичайному двоповерховому приватному будинку, розташованому в нашій кліматичній зоні, господарі тільки за рахунок таких вікон мали економію за один опалювальний сезон більш як 1000 гривень. Або зберегли половину заготовленого на зиму палива. Відомо, що після прийняття в Німеччині енергозберігаючої програми, яка насамперед була націлена на впровадження неенергозатратних технологій та утеплення будинків в першу чергу за рахунок ефективних віконних блоків і дверей, всього за кілька років імпорт енергоносіїв зменшився майже удвічі. А вивільнені у такий спосіб кошти було направлено на розв'язання соціальних проблем суспільства.

Європейський досвід також підказує, що директивним методом таку програму неможливо впровадити в життя. Варто хоча б трохи зменшити тиск податкового пресу, якщо зовсім не зняти його з підприємств, що працюють над вирішенням цього завдання, і показники можна очікувати набагато вищі.

Сьогодні новий завод випускає за зміну поки що не більш як 50 умовних вікон. Найближчим часом буде виготовляти їх до сотні. Завдяки комп'ютеризації та автоматизації виробництва на підприємстві працюють усього 20 працівників. До речі, на такому обладнанні німецькі партнери колективом у півтори сотні чоловік забезпечують своєю продукцією пів-Європи.

Проте варто зазначити, що для більшості із нас така розкіш поки не по кишені. Звичайно, вартість цих виробів могла б бути значно нижча, а значить, і більш доступна, якби розвиток таких підприємств заохочувала держава. Якби не повсюдні і повсякденні чиновницькі побори, а якість і конкуренція правили в країні бал. Скажімо, в маленькій сусідній Польщі останнім часом з'явилося близько 200 таких підприємств, а в Україні їх... близько двох десятків.

Майстри віконних справ розповідають, що, наприклад, в Німеччині, господарів, які марнують тепло, не міняючи вікна застарілої конструкції, просто штрафують. А польський уряд заохочує тих громадян, хто встановив пластикові вікна, знижуючи їм комунальну платню.

У світі, де держава дбає про життя і здоров'я людини, майно громадян, такі вироби — звичайна побутова річ. Ми начебто забули, що для того, аби жити заможніше, потрібно хоч дещо заощаджувати, а не тільки розбазарювати.

Харків.

Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ:

«КОМАНДА-«ЗІРКА» — ТО ПЕРСПЕКТИВА

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

МИ ВЖЕ писали у своїй кореспонденції з Ньюкасла, як негостинно повелися організатори поєдинку Ліги чемпіонів. На післяматчеву прес-конференцію українські журналісти так і не потрапили. Бо, обдурені, вони чекали на неї зовсім в іншому місці. А тим часом у маленьку тісну кімнатку, мов у бочку з оселедцями, понабивалося англійських репортерів. Перед ними виступав Кенн Далгліш. А от Валерій Лобановський у таких антисанітарних умовах перебувати не побажав. Тим більше, що не побачив у тій «комірчині» своїх журналістів. У аеропорту мені вдалося перекинутися кількома фразами з Валерієм Васильовичем. Він пообіцяв найближчими днями провести тривалу за часом зустріч з представниками мас-медіа. І дотримав слова. Минулого вівторка у конференц-залі ФК «Динамо» (Київ) маестро протягом години 45 хвилин спілкувався з ними.

Що таке мотивація?

— Команда тепер у відпустці, — сказав Валерій Васильович. — Ви, сподіваюся, погодитеся з тим, що гравці «Динамо» віддали багато сил і заслужили відпочинок. Але більшість із них не хотіла йти на канікули, не поспілкувавшися з пресою. Адже останнім часом з'явилося кілька некоректних публікацій. Звичайно, можна написати про те, хто з ким сидів поруч у літаку, які напої вживали журналісти. Все це — «дуже важливо». Гадаю, що писав ті рядки той, хто не п'є. Бо хто п'є, такого не писатиме. Все це наводить на думку, що ми разом: тренери, футболісти й журналісти — повинні підвищувати рівень культури. Футбол —серйозна справа. І тут не до жартів. Хіба можна назвати пропагандою гри висвітлення лише негативних моментів? Це ж війна проти футболу. Після цього ми дуже дивуємося, що на стадіонах порожні трибуни під час матчів чемпіонату.

Мене часто запитують, що воно таке — мотивація? То — об'ємне поняття. Насамперед воно означає прагнення піднятися на новий, вищий рівень. Це стосується геть усіх. Коли є мотивація, то і тренер більше цікавитиметься подіями, що відбуваються у сучасному футболі. Він мусить встигати за еволюцією футболу, а не тупцювати на місці, використовуючи старі методи роботи. Те саме можна сказати і про футболістів. Якщо в них немає мотивації, вони не бажають стати кращими, то жодної мови про підвищення якості гри або досягнення результату йти не може. Але якщо гравці і тренери намагаються не відставати від еволюції футболу, то, звісно, і здобутки будуть помітні.

Гадаю, що й журналісти повинні йти в перших рядах, стежити за еволюцією футболу. Адже вони надто впливають на громадську думку. Певною мірою — на слабовольних тренерів, а ще на гравців, яким зручно не підвищувати клас, а «бути присутніми» у футболі.

Революції у футболі не очікується

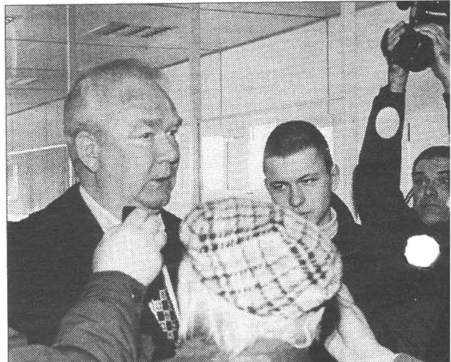
Підкреслюю: необхідно встигати за еволюцією в футболі, бо революції в ньому найближчим часом не очікується. Остання сталася 1974 року, коли збірна Нідерландів (і якоюсь мірою Німеччини) продемонструвала тотальний, або, як ми кажемо, колективний футбол. Нині відбувається еволюція гри. Вона поступово, але розвивається. І ніхто не здатний загальмувати цей процес. Хоча знайдуться такі, котрі чинитимуть опір, щось їм не подобатиметься. Дивно чути, коли окремі тренери кажуть, що нічого не побачили на чемпіонаті Європи або в матчах Ліги чемпіонів.

Отже, жодних підсумків року не робитимемо. Такого на Заході не знають. Можна обговорювати досягнуте з точки зору результату. А він — наслідок процесу, певного напряму. Втім, трапляється, вступають у дію чинники, що навіть у разі правильного напряму роботи нема змоги досягти бажаного. Тоді головне — не впадати в розпач, крайнощі. Я вже не раз наголошував, що в нас немає суперкоманди. Не пишіть про це, прохав журналістів. Ми прагнемо створити команду-«зірку». Вважаю, що це — перспектива. А просто «зірки», як на мене, гальмують еволюцію футболу. Людина, за яку дають величезні гроші, часто-густо незаслужено великі, втрачає мотивацію до удосконалення. У моєму розумінні «зірка» — це людина, яка має дар Божий, розуміє, в якому напрямі розвивається футбол, що зробити, щоб стати кращим. Адже чому сьогодні за Шевченка, Реброва та інших динамівців зарубіжні клуби готові викласти кругленькі суми? А тому, що кияни демонструють гру якіснішого рівня, виконуючи на полі величезний обсяг роботи, та ще й прогресують. Якщо Роналдо, Ширер та інші «зірки» чекають на можливість відзначитися, то Шевченко з Ребровим шукають цю можливість.

Та продовжимо нашу розмову про мас-медіа. Інша крайність (просто некоректна), коли дехто пише, що слід замінити шістьох гравців. А це — половина складу. Ображають професіональні якості футболістів. Якщо вже такі категоричні оті репортери, то нехай тоді висловлять пропозиції, як поліпшити ситуацію, звідки взяти нових виконавців. Треба мати власну точку зору — не заперечую цього ні в якому разі. Але обов'язково уникати категоричності у висловлюваннях. І обов'язково казати: як на мене!

Тепер поговоримо про політику. Футбол завжди певною мірою був причетний до неї. Особливо за радянських часів. Тоді грою, тактикою, добором гравців, визначенням складу завжди займався відділ пропаганди й агітації ЦК КПРС. Там, зазвичай, визначали, кого брати до збірної. Вказівки з тієї гори, зрозуміло, виконували, бо футбол був партійний вид спорту.

Сьогодні можна почути критику на адресу керівництва, тренерів і гравців київського «Динамо» за те, що вступили до СДПУ(о). Як на мене, вибір партійності —законне право кожного громадянина. Колишні динамівці Сергій Балтача і Володимир Безсонов вступили до Руху. На здоров'я їм. Наші хлопці більше тяжіють до ідей соціал-демократії, бачать, що і в нас можна створити щось конкурентоспроможне.

Одне слово, розпочинається передвиборча кампанія в країні. Але навіщо, скажіть, писати таку нісенітницю: «Доки не вступили в партію — вигравали, вступили —програли «Ньюкаслу».

— Якщо вже мова зайшла про гру з «Ньюкаслом», то дайте, будь ласка, їй оцінку.

— Шкода, справді, що нам тоді не дали поспілкуватися. Хоча той поєдинок для нас і суперника вже не мав особливого значення, окрім престижу, боротьби за рейтинг і матеріального стимулювання. До речі, це було ще одне свідчення того, що гроші — ще не все у житті. Мотивація зменшилася після того, як було розв'язане головне завдання на той момент — вихід до чвертьфіналу Ліги чемпіонів. І, зрозумійте, що тримати в напруженому тренувальному ритмі гравців до зустрічі, яка вже нічого не вирішує, дуже важко. Повірте, хоч би яку роботу ми проводили — зрушень було б мізер. Відчув це на собі, коли нам наказували заради честі Радянського Союзу обіграти в Лондоні «Арсенал». Але нічим було обігрувати. Ми вже завершили сезон і перебували не в належних кондиціях.

Так, як до поєдинків з «Барселоною», ПСВ «Ейндховен», до гри з «Ньюкаслом» спеціально не готувалися. Ми не провели жодного дворазового тренування під час перебування на Кіпрі, де готувалися до завершального матчу групового турніру Ліги чемпіонів. Не було й теоретичних занять. Адже це були і підготовчі, і водночас відновлювальні збори. Нам потрібне розвантаження перед дуже важким наступним роком.

А в тім матчі мої підопічні зробили все можливе. Перехопили ініціативу, намагалися досягти результату. Але це вже була не та команда, яка добивалася виходу до чвертьфіналу. Хлопці зробили того вечора все, що могли. А «Ньюкасл», за свідченням фахівців та англійської преси, провів свій кращий матч. Неможливо тільки перемагати. Ще нікому в світі не вдалося створити команду, яка все вигравала. А от прагнути грати краще, бути вище — обов'язково треба. Отже, гру в Англії розцінюю як нормальну. І жодних розносів нікому не було.

— На грі з «Ньюкаслом», кажуть, були присутні розвідники з усіх клубів, які вийшли до чвертьфіналу Ліги чемпіонів. А що ви знаєте про них?

— Якщо нас дивилися і
сприйматимуть усерйоз,
же добре. Адже вам відо
нас були відсутні п'ятер
основного складу. Лужн
лося використати в рол
Порушено було більшіс
ків. Якщо подивилися і
чене сприйняли «за чис
ту», то це дуже добре. М
чергу, стежимо за
никами. Переглянули ба
чів із розшифровкою.
увагу на стабільність,
гравців залежно, прим
погоди. Маємо досьє н
манди. І усвідомлюємо:
у цій роботі не бу
знаємо, як команд
важливих матчів. Скаж
тричалися «Ювентус» із
тер Юнайтед». Ми знал
глійці набувають не
кондицій, виступаючи
чемпіонаті. Тому нас б
кавив італійський клуб
увагу на прозорливості
Лобановського, адже
відбувалася напередодн
кування чвертьфінальни
ги чемпіонів, яке су
динамівців назвало «Ю
В. Б.), в якому працює,
не, прогресивний тре
челло Ліппі, котрий
спеціальну під вку
вони шість раз лали
чі метрів з максималь
ладкою. Це робиться ду
бо тренери бояться пер
відповідальними ігрaм
дуже великі навантажен

Звичайно, ми перебу
що в гіршому становищ
ші чвертьфіналісти. Вс
муть ігрову практику в
піонатах. У нас тривал
Але все ж маємо певни
цьому. Другого січня
збереться на нашій баз
Заспі, а п'ятого — ви
Німеччини. Вирушают
ців. І серед них ті, кого
вали в оренду. До Киє
немося на кілька днів.
рушимо на Кубок Спів
до Москви. Ми не від
ся від цього турніру, б
то в чому корисний.
формула вже застаріла
коректив. Адже не мож
гом тижня проводити
Після «московських
працюватимемо в Ізра
мо там кілька товарис
чів, остаточно визначи

**— До речі, про скла
фініші першого кола гр
ті самі футболісти? Либ
було дати можливість
лідерам?**

— Даю відверту від
би ми обіграли вдома
«Металург», «Карпати»
но в кожній наступній
обов'язково відпочива
ми не маємо права,
дихання конкурентів,
чемпіонатом, робити
сперименти.

НАШ ЧИТАЧ — АНДРІЙ ШЕВЧЕНКО

У цьому можете переконатися, подивившись на знімок, зроблений Віталієм СУДДЕЮ.

— Я дуже вдячний «Голосові України», — каже відомий футболіст київського «Динамо» і національної збірної, — за те, що він називав мене найкращим гравцем попередніх двох сезонів в Україні. І взагалі у нас з вами непогана газета: є про що почитати. Публікації в ній на будь-який смак. Користуючись нагодою, вітаю усіх передплатників «ГУ» з Новим 1998 роком! Хай вам щастить!

До речі, за опитуванням, проведеним газетою «Український футбол», Андрія Шевченка визнано кращим футболістом і 1997 року. ***Вітаємо!***

— У російській пресі було інтерв'ю з психологом, котрий працював з Анатолієм Карповим, Сергієм Бубкою. Він сказав, що й ви зверталися до нього з пропозицією про співпрацю...

— Нічого нікому я не пропонував. Можливо, з пропозиціями зверталися до мене. Роль психолога вбачаю ось у чому. Він певний період перебуває біля команди. Але ніхто не знає, хто він. Він може пообідати разом з командою. Спостерігає за тренуваннями. Може бути присутній на грі. Після цього —дати оцінку психологічного стану кожного гравця. Тому що є дуже хороші гравці. Але коли вони потрапляють в екстремальні ситуації (Ліга чемпіонів, чемпіонати світу, Європи), через брак психологічної стійкості не здатні виявити найкращі якості. Послугами психолога ми скористалися у збірній СРСР 1988 року на чемпіонаті Європи. Однак я вважаю, що найкращий психолог — це тренер. Він обізнаний з усіма нюансами. А брати людину збоку, яка не знає футболу зсередини, гадаю, не варто. Йому не довірятимуть футболісти. Бубка — інша річ. Він — один...

— У чотирьох матчах київське «Динамо» пропускало м'яча і не відігрувалося в них ...

— У нашої команди ще не все поставлено так, як треба. Але стосовно цих матчів, то вважаю це просто збігом обставин. Були нинішнього року поєдинки, коли ми пропускали, а в підсумку вигравали. Ви просто забули їх. Ми ще не суперкоманда. Повторюю це вже бозна скільки. Попереду є над чим працювати. Не всі свої тактичні варіанти ми використовуємо.

— Валерію Васильовичу, президент вашого клубу Григорій Суркіс та президент ФФУ Валерій Пустовойтенко висловлювалися, що не бачать збірну без вас. Прокоментуйте це, будь ласка...

— Мені повернутися додому запропонувала не Федерація футболу України, а ФК «Динамо» (Київ). Взятися вирішувати одразу два завдання практично неможливо. Знайомство з клубною командою, кожним гравцем триває не день, не тиждень, навіть не півроку. Я попередив, що доти, доки «Динамо» не стане, образно кажучи, на ті ноги, про які ведемо мову, таке сумісництво нереальне. Незабаром відбудеться засідання виконкому ФФУ, на якому звітуватимуть про свою роботу тренери національної команди. Не знаю, яку оцінку їм поставлять. За радянських часів було лише дві —задовільно і незадовільно. Але, якщо підійти до справи розумно, то, либонь, слід констатувати факт, що збірна України прогресувала, добилася хорошого результату. Зарубіжні видання, особливо російські та німецькі, писали, що українську команду просто не пустили на чемпіонат світу. Бо це економічно невигідно організаторам фінальної частини. Був елементарний «сплав». Нехай наша команда не зовсім надійно зіграла в Загребі проти хорватів. Але відіграти два м'ячі було цілком реально. Команда сумлінно готувалася до цього. І відігравши їх уже на восьмій хвилині домашнього матчу, наш колектив зробив серйозну заявку на поїздку до Франції. Але, либонь, якась установка все таки була, що їхати має Хорватія. Там багато «зірок», глядачі ходитимуть, реклама тощо. Можливо, були й політичні чинники.

Хоча сьогодні на місце головного тренера збірної вишикувалася величезна черга. Відкриваю газети, а там портрети, інтерв'ю отих бажаючих. Повторюю, все вирішуватиме ФФУ. А зі мною конкретно на цю тему ніхто ще не балакав...

На знімку: Валерій Лобановський і журналісти.

"Мамо, вбивай мене, але я все скажу!"

Звичайні жахи

ТЕ, ЩО трапилося на одній з околиць Полтави, не могло не викликати обурення і жаху...

У цій розповіді із зрозумілих причин не вказуємо імена. І не лише тому, що йде слідство. Навіть після його завершення вони повинні залишитися в таємниці. У тому числі — й ім'я того, чию провину має довести суд.

Наталка СІРЯЧЕНКО,
журналіст

Більше терпіти не можу!

Він у цьому мікрорайоні виріс, і його всі тут добре знають. Був привітний із сусідами. Ріс у достатку, проблем у нього, здається, не було. Після закінчення школи став студентом вузу, який, щоправда, не вельми удостоював своїми відвідинами, і його звідти свого часу навіть відраховували. Схоже, це не дуже його хвилювало — певний час мав непогані гроші від дрібного бізнесу, крім того, жив разом із батьками. Мав і автомобіль.

Отож, в очах сусідів вигляд мав цілком сучасного, респектабельного 21-річного чоловіка: завжди в білій сорочці й білих шкарпетках, у ретельно випрасуваних штанях і практично постійно необтяжений ні роботою, ні проблемами. А те, що він гуртував довкола себе місцеву дітлашню, ні в кого не викликало недобрих підозр. У мікрорайоні їм немає де подітися: ні спортивного майданчика, ні якогось клубу. А в сусіди над гаражем було обладнано кімнатку, де хлопчики могли грати в більярд чи в якісь інші ігри, послухати музику. Та й у самому гаражі для них завжди могла знайтися справа: там ремонтували автомобілі. Не кажучи вже про одвічну цікавість хлопчиків до техніки, яку вони могли там задовольнити, у них була можливість ще й заробити якийсь дріб'язок: шоколадку, жуйку, пачку сигарет...

Не в змозі запропонувати дітям чогось ліпшого, батьки прийняли той стан речей, що склався.

Вони не заперечували і проти того «трудового виховання», яке їм влаштував родич високої особи (адже останнім часом увесь мікрорайон віддавав голоси саме тому і обрав своїм представником у владній структурі): діти посильно підсобляли під час зведення нового будинку для його родини, допомагали по господарству. А чому ні? Люди довіряли.

Одного дня на тихій вулиці вибухнула «бомба». Та такої руйнівної сили, реально визначити яку, очевидно, вдасться нескоро...

— Мамо, виганяй мене з дому, вбивай, але я більше терпіти не можу! Я все скажу.., — 13-річний хлопчик зі сльозами відчаю і болем в очах кинувся з вулиці до матері.

І жінці випало почути сповідь, від якої волосся стає дибки в кожної нормальної людини. Сповідь про те, як дорослий «друг» змушував його, висловлюючись казенною мовою, вдовольняти сексуальні вимоги у збоченій формі. Тобто вступати з ним у гомосексуальний контакт, який мовою юристів ще називається мужолозтвом. Але це було найневинніше з усього почутого...

Це було майже з кожним...

Тієї ночі в сім'ї не спали. Наступного дня жінка пішла по хатах — син назвав немало імен хлопчиків, з якими дружив і яких спіткала така сама доля.

Вони почали розповідати навперебій, ніби чекали, щоб їх запитали. І контакт дорослого чоловіка з 9—13-річними хлопчиками показав їхнім батькам свій страшний зворотний бік.

Сексуальний зв'язок чоловіка з особами своєї статі, хоч і не прийнятний для нормальної більшості, але все-таки не злочин, якщо він добровільний і відбувається між повнолітніми. Але той, про кого йдеться (я не можу навіть умовно дати йому якесь чоловіче ім'я, щоб не образити інших його носіїв), не шукав сексуальних партнерів серед ровесників і тим більше не потребував взаємності. Його цікавили діти, а виконувати його найогидніші й найжорстокіші вимоги він змушував найрізноманітнішими способами.

Найм'якішим з них було вмовляння за гроші. 3 млн. крб. він обіцяв минулого літа одному хлопчині з бідної родини. І знайшов такі слова, що хлопець, вибачте, зняв штани... Грошей він так і не одержав, але згодом, уже погрожуючи розголосом, ще не раз і не два підкорявся «благодійнику»...

«Більярдна кімната» тепер постала в зовсім іншому світлі. Для дуже багатьох хлопчаків вона була воістину камерою сексуальних тортур. Так, там інколи грали в більярд, але здебільшого — в карти. Одного разу господар запропонував чотирьом хлопчикам пограти «на щось», а саме — на роздягання. Легко обігравши суперників, він їх роздягнув, а потім сфотографував. Знімок одразу став засобом шантажу. Побоюючися, що його буде показано батькам («вони вас поб'ють і виженуть з дому») або розклеєно «на всіх стовпах і парканах», діти на вимогу «фотографа» піднімалися металевими східцями на другий поверх...

Спочатку він обирав по одному і остерігався свідків. Потім уже не боявся нічого і нікого. Були випадки, коли в кімнаті водночас перебували троє-четверо хлопчиків. Одних він залякував (прикриваючись ім'ям високопоставленого родича, погрожував, що в них буде відключено газ чи світло, що батьків виженуть з роботи, відберуть будинок, що про це дізнаються дорослі). Іншим погрожував газовим пістолетом. Когось бив ногами чи кийком, тягав за волосся, викидав з другого поверху по східцях...

Діти також розповіли, що в більярдній була міцна мотузка, і господар кімнати часом прив'язував дітей до столу чи стільців, а потім збиткувався з них. Одного хлопчину він прив'язував до автомобіля. Щоб криків не було чути, вмикав магнітофон на повну потужність...

У будинку, де того вечора зібралися батьки, діти сповідувалися. Називали нові імена, і складалося враження, що жодна дитина в чималенькому районі не минула цього негідника.

Світло у міліції не гасло до ранку

Багатьом батькам страшна правда пояснила досі не зрозумілі недуги власних дітей: випадки енурезу і дефекації, безпричинне блювання, загальну слабкість, їхні крики вночі...

Протест у дитячих душах нагромаджувався, і спрацювала ланцюгова реакція. Вона об'єднала і батьків, які вирішили стати на захист своїх дітей і покарати їхнього ката (так вони його тепер називають).

«Якби ми не стримали своїх чоловіків, вони його вбили б. А ми, матері, хочемо, щоб він відповів за законом». Наступного дня група жінок рушила до нього додому. Розгнівані матері пробилися крізь усі перешкоди до тієї кімнати, де він лежав і дивився телевізор. І, може, перепало б йому від них значно більше, якби не... міліція.

Пізнього вечора до райвідділу внутрішніх справ під'їхав автобус із жінками і дітьми. «Старшого друга» було доставлено теж туди, але окремим автомобілем. На ім'я начальника райвідділу було подано 7 заяв. Діти та їхні матері давали свідчення до другої години ночі. Волосся ставало дибки тепер уже у правоохоронців.

«Мамо, мені стало легше дихати. У мене є захист. Спасибі, що ви нас захищаєте», — того дня прозвучало чимало подібних зізнань.

А наступного дня вони стійко проходили судмедекспертизу і продовжували давати свідчення.

Чого ми варті, якщо не захистимо власних дітей!

Закон — як дишло... На превеликий жаль, це прислів'я з'явилося не сьогодні й не на порожньому місці. А тому можна зрозуміти батьків, які, не чекаючи рішень місцевих правоохоронних і судових органів, мають твердий намір, за найменшого сумніву в законності їхніх дій, їхати до Києва, до Генпрокуратури. Злочин, яким відзначилося наше, донедавна порівняно спокійне, місто, за своїм змістом і розміром уже нині, до закінчення слідства, претендує на страшне лідерство в рейтингу чогось подібного.

Ми не можемо назвати кількість свідків і жертв. Здебільшого це діти, свідчення яких (а вони продовжують їх давати) довести дуже непросто. Але ними списано вже десятки аркушів, у яких трагедія обростає новими страхітливими подробицями. Ймовірно, що існують і дорослі свідки, показання яких мають по закону значно більшу вагу і допомогли б слідчим органам відтворити реальну картину того, що сталося.

Але є в цій страшній історії один нюанс, який свідчить про те, що наше суспільство отруєне страхом, і він інколи змушує людей змиритися навіть зі злочинами проти власних дітей. З болем і обуренням жінки розповіли, що дехто з батьків має намір забрати позовну заяву, забороняє дітям давати свідчення (щоб їх зайвий раз не травмувати). Як правило, це стосується заможніших родин.

Чого ж тоді дивуватися, що так довго мовчали діти?

Начальник міського управління внутрішніх справ Олександр Черновський підтвердив факт порушення кримінальної справи «по суті» і запевнив: «Ця справа не буде прикрита. Кого б вона не стосувалася, ми доведемо її до кінця. Хай люди будуть у цьому впевнені».

Полтава.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Як-42 ніби крізь землю провалився

(Початок на 1-й стор.).

А що з нашим Як-42: чи він був непридатним для польотів? Я попросила відповісти на це запитання генерального директора авіакомпанії «Аеросвіт», яка здійснювала той трагічний рейс, Леоніда Погребняка.

— Як-42 належить Львівському авіапідприємству, — розповідає Леонід Васильович. — Ми орендували його, можна сказати, на півдороги, бо з Києва до Одеси пасажири летіли на «Боїнгу-737», у якого виникла проблема з двигуном. Тому в Одесі вони пересіли на Як-42. Я не можу робити оцінки стану цієї машини, оскільки вона належить авіакомпанії «Авіалінії України», яка й відповідає за її технічний стан і безпеку польоту, що є звичайним у діяльності цивільної авіації. До речі, Як-42 пройшов передпольотну підготовку, а його екіпаж — це відмінно підготовлені пілоти.

Щодо ненадійності літаків радянського виробництва, то, як професіонал, я з таким твердженням категорично не згоден. Адже у світі трапляється аж ніяк не менше катастроф з літаками, які випускаються в інших країнах. Але чомусь склався вже такий імідж, що радянське — це не завжди краще, і зруйнувати його нікому.

Трохи лукавить пан Погребняк: нікому ламати імідж, бо авіакомпанії, які працюють на ринку авіаперевезень, у тому числі й «Аеросвіт», вже пересіли на «Боїнги». Хто ж його ламатиме і чим — той негативний імідж?

Проте, судячи з реакції зарубіжних засобів масової інформації і на цю катастрофу, вона може вирости для нас в економічну проблему — в Україні нині використовується всього п'ять «Боїнгів». Але, на мій погляд, причину слід шукати в іншому: у хворобі самої української цивільної авіації, яку вже кілька разів своїми указами намагався реорганізувати Президент України, та вони тільки загнали її у глибоку кризу. А якщо говорити точніше, то фактично авіакомпанії «Авіалінії України»... немає. Нині вона знову перебуває в стані структурної перебудови. Цього разу її здійснює вже Міністерство транспорту. Все б нічого, от тільки нашими літаками вирушати в дорогу страшно...

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Зірка спалахнула на ялинці. А в серці?

ЧИ ЗАПИТУВАЛИ ви коли-небудь у дитини, яке у неї найулюбленіше свято? Запитайте. І не сумніваюся, що вона вам відповість: день народження і Новий рік.

А ось у Франції чи, скажімо, у Штатах дітвора, не забувши, звичайно, і про свій день народження, найперше згадає Різдво. Адже саме цього дня Пер Ноель, він же Санта Клаус, він же Святий Миколай та інші, приносить подарунки. Знайти під ялинкою, подушкою чи в панчосі якусь дрібничку — це наче диво (навіть якщо це «диво» продають у сусідньому магазині). І очікування, що саме в ці дні казка стане буттям, залишається з нами все життя... Бо хочеться свята, навіть якщо завтра настануть будні.

На перші прикрашені ялинки, виставлені у вітринах магазинів, а згодом і на центральних площах, ми дивимося з неприхованим захопленням, хоча, здавалося б, нічого особливого в них немає — дерево та іграшки. Святковим феєрверкам та салютам радіємо, немов діти, і гарячково читаємо рекламні оголошення про різдвяний розпродаж. І в цих святкових турботах намагаємося не помічати брудні підземні переходи, у яких, стиснувшись у клубочок, сидять напівголі жебраки в надії: а раптом хтось подасть. Дарма, навіть у різдвяні дні Бог подає аж ніяк не всім. Небажання звертати свої погляди на людей, ображених Його увагою, цілком пояснюване: не хочеться засмучувати свято...

Проте Різдво відзначають ще й як свято милосердя та вселенської любові...

Але ж зовсім не кожен здатний на такі почуття. Інакше як пояснити, що у світі щороку від недоїдання та нестачі вітамінів помирають майже сім мільйонів дітей у віці до п'яти років? Згідно з даними, викладеними у річній доповіді ЮНІСЕФ, майже 200 млн. дітей на планеті недоїдають. А скільки їх утікають із сім'ї, рятуючись не лише від голоду, а й від насилля. Навіть глава католицької церкви папа римський Іоан Павло II у зверненні, присвяченому Всесвітньому дню миру, зазначив: «Насилля над жінками і дітьми набуває дедалі ширших масштабів і перетворилося на одне з найпоширеніших порушень прав людини». А якщо додати до цього, що на планеті щороку виникає майже тридцять кривавих конфліктів, головні жертви яких —діти, жінки і старі, то виявиться, що багаж, з яким ми підійшли до свята вселенської любові, заважкий.

Хтось подумає, до чого тут я: на своєму віку нікого не обікрав, не скалічив... Але будьте відверті самі з собою: закони вовчої зграї останнім часом усе більше приживаються в нашому суспільстві. І якщо ще кілька років тому люди зі співчуттям ставилися до самотніх старих, намагалися підгодувати голодних дітей і якось облаштувати бездомних, то тепер дедалі популярнішою стає відмовка: зараз усім важко. Але ж комусь ще важче. І проблем нині так багато, що жодним благодійним фондам поодинці розв'язати їх не вдасться.

А щодо подарунків... Якщо ви хочете, щоб ваша дитина зросла благородною і небайдужою до чужого горя, то подаруйте їй на свята казки Ганса-Крістіана Андерсена. І прочитайте разом з нею «Дівчинка і сірники». А якщо наступного дня вона подарує улюблену іграшку, можливо, навіть дуже дорогу, своєму одноліткові, котрий просить милостиню в метро, не лайте. Просто ваша дитина сама сотворила диво — диво милосердя.

Буде королем

БРИТАНСЬКИЙ престолонаступник принц Уельський Чарльз очікує найближчим часом коронації. Це може статися наступного року.

За даними, що надходять, нинішня королева Великобританії Єлизавета II схильна до того, щоб добровільно віддати владу своєму синові. Можливо, це станеться рівно через рік, коли принцу виповниться 50 років.

Нині престолонаступник, який відзначив своє 49-ліття, викликає дедалі більше симпатій співгромадян. Після смерті його колишньої дружини принцеси Уельської Діани принц Чарльз активніше бере до рук керівництво британськими гуманітарними місіями, співпрацюючи з урядом країни з усіх ключових внутрішньополітичних та соціальних питань, розповідає кореспондент ІТАР-ТАКС.

За соціологічними опитуваннями, рейтинг Чарльза як майбутнього монарха підвищився більш як удвічі за останні два місяці. Британцям імпонує відкритість принца Уельського і його комунікабельність.

«Принц Чарльз виходить із тіні популярності Ді, — відзначають найбільші лондонські газети. —Йому вдалося створити імідж людини, яка гідна того, щоб у майбутньому стати королем».

Зі сторінок газет зараз практично зникли фотографії суперниці принцеси Діани — предмета обожнювання принца леді Камілли Паркер-Боулз. Це одна з непрямих ознак підтримки засобами масової інформації очікуваної коронації Чарльза.

Нова банкнота незабаром стане старою

Нову банкноту вартістю 100 франків — із портретом відомого французького художника-імпресіоніста Поля Сезанна з одного боку і зображенням його картини «Яблука і печиво» на іншому — введено в обіг у Франції з 15 грудня.

Нова купюра витримана переважно в оранжевих тонах. Щодо її розмірів, то вони менші порівняно з її попередницею — стофранковою банкнотою з портретом художника Ежена Делакруа — і становитимуть 133 на 80 міліметрів. Крім того, «новинку» відрізняє новий ступінь захисту, який розпізнати надзвичайно легко. Введення нових купюр відбуватиметься поступово — в міру того, як на них буде «перепрофільовано» 25 тисяч банкоматів, встановлених у Франції.

Старі банкноти з зображенням Делакруа, що залишаться на руках у населення вже після офіційного введення в обіг грошей нового зразка, можна обміняти в Банку Франції протягом десяти років. Звичайно, зараз їх прийматимуть до оплати скрізь без будьяких обмежень. Хоча нові стофранкові білети «проживуть», найімовірніше, недовго — до 2002 року, бо з 1-го січня 1999 року Франція планує переходити на нову європейську валюту — євро.

Стофранкова банкнота — «найпопулярніші» гроші у Франції: її частка у грошовому обігу країни становить 34,9 відсотка, тобто на 1,3 мільярда купюр 450 мільйонів одиниць припадає на сотенні. Ця обставина робить її і найнедовговічнішою, пише «Монд».

Хто ще хоче до Брунею...

ВЛАДИКИ БРУНЕЮ, багатої на нафту міні-держави в Південно-Східній Азії, натхненні рішенням американського суду про гучний сексуальний скандал. Королівська родина докладе всіх зусиль, щоб «покласти край необгрунтованому і егоїстичному позову», поданому щодо королівського дому колишньою «Міс Америка», зазначено в заяві монархів.

Суд Лос-Анджелеса постановив, що на відповідача — брата султана Брунею Джеффрі — згідно із законодавством США поширюється дія імунітету про непідсудність і для продовження розгляду позову постраждалої сторони потрібні додаткові докази.

Скандал виник після того, як 27-річна американська красуня Шеннон Маркетич, «Міс Америка», на початку цього року звинуватила брунейського султана Хассанала Болкіаха та його брата в сексуальних зазіханнях і зажадала як компенсацію 90 млн. доларів.

У позові стверджується, що під час перебування в султанському палаці в Бандар-Сері—Бегавані, столиці королівства, султан та один з його братів-принців перетворили постраждалу на «наложницю султанського гарему». За версією Маркетич, вона поїхала до Брунею, спокусившись принадним контрактом на «вигідну роботу» як «моделі». «Міс Америка» розповіла, що замість демонстрацій «високої моди» її саму та інших дівиць змушували витанцьовувати під час частих султанських вечірок, причому чоловіки були «брутальні» і «щипалися».

Сам цілковито непідсудний Його Королівська Величність султан назвав поширювані плітки «гіршими за вбивство» і побачив у них спробу «підірвати престиж Брунею тими, хто заздрить йому і не здатен оцінити ісламського способу життя». Хассанала Болкіаха вважають найбагатшою людиною на планеті. Його особисті статки оцінюють приблизно в 40 млрд. доларів. Він завжди заперечував, що коли-небудь зустрічався з цією американкою, повідомляє ІТАР-ТАКС.

У 50-річного султана дві законні дружини. Султанат зовні живе за найсуворішими мусульманськими законами — в країні не знайти у продажу алкоголю, винних у різних злочинах судять за законами шаріату, за ввезення наркотиків — смерть. Проте знавці тамтешніх справ переконані, що сильні світу брунейського, окрім дружин, дозволяють собі іноді розслабитися в компанії високооплачуваних імпортних проституток у «спецкоролівському борделі». Туди на замовлення, як розповідають, доставляють представниць чарівної статі з усіх частин світу, всіх відтінків шкіри. Це одна із «страшних» державних таємниць королівства.

Рушій прогресу

Білоруський президент Олександр Лукашенко визнав за собою одне дивацтво. На першому з'їзді суддів країни, який відбувся в Мінську, він відверто розповів, що доволі часто міняє ручні годинники — три—чотири рази на рік. Правда, таку незвичайну рису у власній поведінці президент пояснив досить просто: «Я ніколи не носив жодних інших годинників, крім нашого мінського «Луча». А міняю їх часто, тому що це —реклама.

Якщо у президента на руці бачать білоруський годинник — то це про щось свідчить». Олександр Лукашенко категорично відкинув твердження про те, що годинники у глави держави начебто з алмазами та діамантами.

Продовжуючи далі несподівано виниклу розмову про рекламу як рушія прогресу і вітчизняних виробників, Лукашенко повідомив, що, наприклад, в адміністрації президента, як, врешті, і на з'їзді суддів, усі напої — лише білоруські. «Це теж реклама. Телебачення показує ці столи, і люди бачать, що п'є уряд... А уряд п'є те, що п'є народ», — заявив президент, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

На запитання оглядача «ГУ» відповідає заслужений діяч мистецтв України, поет-пісняр, директор радіо «Промінь» Степан Галябарда.

Не поверну човен на догоду жодній кон'юнктурі

— Як ти, до речі, реагуєш, коли тебе називають поетом-піснярем? Мені чомусь дуже не подобається таке подвійне означення творчої особи. Бо поет або є, або його немає. І жодні уточнення не додають таланту, не рятують ситуації, коли маємо справу з відвертим графоманом.

— Та водночас є різні форми висловлення поетичної думки. Скажімо, сонет ми ніколи не сплутаємо з білим віршем. Так і пісня має автономну форму, живе за своїми жанровими законами. І не всяку поезію, навіть доволі привабливу з літературного боку, можна покласти на ноти, зробити піснею.

І нічого принизливого немає в тому, коли творчу людину називають поетом-піснярем. Принаймні, я від того аж ніяк не комплексую. Інша річ, що пісня має починатися з поезії, а не із заримованих слів. Бо коли чуємо щось на кштал «Сірко — мій собака, мій собака, мій пес...», то в даному разі поезія й не ночувала. І то не пісня, а озвучена словами танцювальна мелодія.

— Як на мене, то в сучасній українській попсі вистачає «сірків», але замало поезії. Того, чим завжди вирізнялася українська пісня.

— Це йде від браку професіоналізму, від звичайного аматорства. Та й ті, хто має гроші, кого ми називаємо спонсорами, далеко не завжди підтримують найталановитіших авторів чи найперспективніших виконавців.

Правда, тут є і позитивний момент, на який хочу звернути увагу. Під музику таких «сірків» наші школярі і студенти танцюють на дискотеках та вечірках — і в такий спосіб поступово повертаються до української пісні, до українського слова.

— Поети-пісняри почасти працюють у творчому тандемі з тим чи іншим композитором. Були такі періоди і в твоїй біографії. З Олегом Слободенком, Остапом Гавришем, Павлом Зібровим... До речі, пісні, написані у співдружності з Зібровим, два роки тому побачили світ окремою книжкою «Я чекаю тебе». Чи є в тебе, Степане, композитор, з яким тобі працюється найлегше, чи точніше — найприємніше?

— Складно відповісти однозначно. Бо в творчості —як і в повсякденному житті. Коли вже маєш дружину, то мусиш з нею жити. А, звісно, коли дружини немає поруч, дивишся: що то робиться довкола?

Так, у мене були доволі плідні творчі періоди співпраці з композиторами, яких ти назвав. Досить згадати такі пісні, як «На Україну повернусь», «Несу свій хрест», «Стрілецький романс», «На березі життя», «Весна, полковнику, весна...» та інші, які досі звучать на концертах, в ефірі, записано на касетах.

Сьогодні я працюю за іншою схемою — з виконавцями. Зокрема, пишу для Василя Зінкевича, Оксани Білозір, Алли Кудлай... Бо пісня — річ специфічна. І треба знати, хто її виконуватиме. Бо писати на кшталт «гай-розмай» для всіх — неможливо. Принаймні, як на мене — несерйозно.

— Однак пишуть.

— А потім бігають за лаштунками сцени в «Україні» під час бенефісу композитора чи співака, хапають за поли піджака і просять: «Ось 20 текстів. Виберіть, що найбільше сподобається, і купіть у мене». Я так не можу.

— Чи можемо сьогодні говорити про пісенний ринок в Україні?

— Можливо, він і є, але якийсь аборигенський, нецивілізований. Скажімо, ті самі відомі виконавці вважають: поет має почуватися на сьомому небі вже від того, що на його вірші написано пісню, і її чують по всій Україні. І від того страждає багато моїх колег. З таким стикався і я на перших порах пісенної творчості. Тепер, правда, вже маю вибір.

Але скажу відверто: я на піснях не розжився, не розбагатів. Бо пишу, як правило, для тих, хто має більше таланту, але менше грошей. Бо в нас, на жаль, поки що талант, високий професіоналізм далеко не завжди здобуває належне поцінування.

Ні, я не хочу сказати, що працюю задарма, але, повір, з того великих грошей не маю. Можливо, це комусь і вдається, але не мені.

— Пісні, написані на твої вірші, є в репертуарі багатьох виконавців, лунають у радіо- й телепередачах. Невже тобі як автору нічого від того не перепадає? Тим паче, що маємо Закон про охорону авторських і суміжних прав.

— Закон то є, зате контролю, елементарного порядку немає. Сваволля в економіці, правовий нігілізм призвели і до сваволля в культурі. Систему захисту авторських прав, яка доволі чітко діяла ще десять років тому, по суті знищено, а по-новому працювати ми ще не навчилися. Чи не хочемо. Ось і за вересень цього року я отримав... 23 гривні авторського гонорару. І смішно, і гірко. Бо ніде так безсоромно не заробляють гроші на чужому горбу, на чужому інтелекті, на чужому талантові, як то у нас тепер роблять.

— Які виконавці тобі найбільше імпонують тим, що вловлюють суть твоїх пісень, найлипше передають їх «внутрішнє дихання»?

— Я пишу, як правило, для тих співаків, які вже мають ім'я в популярній музиці і є справжніми професіоналами, які чітко окреслені у глядацьких симпатіях і музичній естетиці.

З молодшими мені важче. Так, я «традиційний» поет за манерою письма. І працюю з тими виконавцями, які люблять образ, смислову наповненість поетичного рядка, яких не спокусити поверховим, неглибоким текстом. Правда, я не написав жодного куплета до пісень, які виконує Таїсія Повалій, хоча вважаю її прекрасною співачкою. Та, очевидно, так розпорядилася доля.

— А як стався у твоєму житті отой різкий поворот до пісні? Чим він зумовлений?

— Доволі прозаїчно і просто. Тоді, на початку 90-х років, я вже давно писав вірші, готував до друку першу книжку. І доля звела мене з талановитим композитором Олегом Слободенком — ми разом працювали на Українському радіо. Саме він мене «збурив», підштовхнув, захотив до роботи в пісенному жанрі. І це мене так захопило-заполонило, що я за якихось півтора-два роки написав вірші майже до півсотні пісень. І, уявляєш, їх заспівали!

Звісно, це не з'явилося стихійно, на порожньому місці. Я мав добру літературну підготовку, чималий життєвий досвід і, очевидно, якийсь талант.

— А потім, у 93-му, був твій творчий вечір в «Україні» — «Бенефіс пана Степана», який зібрав твоїх творчих соратників і велике коло прихильників. Тепер можна було б знову зустрітися в найпрестижнішому концертному залі країни, а ти їдеш у провінційний Тернопіль.

— У тих благословенних краях закопано мою пуповину, там живуть мої близькі родичі. У Тернополі минули три найкращі роки моєї молодості, там я познайомився зі своєю дружиною... І взагалі багато приємних спогадів пов'язано в мене з тим містом. Я там ніколи не почуваюся некомфортно, бо то — моя батьківщина.

Сподіваюся, що так буде і 20 грудня, в палаці культури «Березіль», де відбудеться презентація моєї пісенно-поетичної книжки «Догорає калина», випущеної у світ видавництвом «Збруч». За сприяння моїх вірних тернопільських друзів. На творчу зустріч із земляками я запросив таких популярних виконавців — Василя Зінкевича, Оксану Білозір, Аллу Кудлай, Олега Марцинківського, Івана Мацялка, Аллу Кобилянську, гурт «Дзвони» з Коломиї, молоді таланти з Тернопільщини, зокрема Тетяну Назарко.

— Свого часу ти доклав великих зусиль для проведення кількох фестивалів, зокрема «Романси Славутича» і «Крила України» у Вінниці. То, звісно, добре. Та от коли б зорганізувати і провести музичний фестиваль, який збере під своє крило найвиразніші пісенні таланти України, приверне до себе увагу і в нас, і за кордоном. Тобі це не спадало на думку?

— Чому ж, спадало. І не раз. Та зробити це сьогодні неможливо. Бо така мистецька акція потребує великих фінансових ін'єкцій. А хто їх нині може дати? Мінкультури? Та йому бібліотекарям і завклубам нема чим платити.

Щоправда, є фірми і підприємства, які могли б дати гроші. Але не дадуть — і добре знаєш, чому. Бо сьогодні в Україні, хоч як це парадоксально, невигідно бути меценатом. Бо досі не створено правового поля, яке заохочувало б наших підприємців і бізнесменів давати гроші для розвитку національного мистецтва. Як то вже давно ведеться в цивілізованому світі.

Ось з'являться такі закони — тоді й поговоримо про фестивальний рух.

Перша пісня, написана на вірші Степана Галябарди, мала доволі символічну назву — «Не поверну човен». І хоча йдеться в ній скоріше про речі почуттєві, любовні, поет завжди залишається самим собою. Не повертає свого творчого човна на догоду жодній кон'юнктурі.

Степан ГАЛЯБАРДА

* * *

Догорає калина на вітрі вчорашньої слави,
І бентежний полин ностальгією теж відгорить.
Україно моя! Молода і незряча державо,
Дай мені зрозуміти шляхи твоїх поводирів.
Так стражденно до тебе ішли і князі, і холопи,
І топтала орда твій народ на дорогах століть.
Припинала тебе до галер і Росія, й Європа,
А в Стамбулі і досі ще плач Роксолани стоїть.
Хто ти є, Україно: земля чи окраїна княжа?
Доки будуть глумитися з тебе свої і чужі?
І коли ж бо нам Бог вірний шлях із туману покаже,
Щоб і ми, як птахи, не летіли у теплі краї.
Йшли за тебе у бій січові стрільці, брат на брата,
У сибірських копальнях молились на твій образок.
І в зелених канадах клялися тебе захищати,
Українці мої, мій відірваний вітром листок.
І нарешті ми стали держави своєї обранці,
Кольори прапорів щиро нам затуманюють зір.
Тільки я все боюся, що завтра прокинуся вранці,
А надворі нема України — лиш віз на Сибір.

Осінь 1997 р.

Світлана КРИГА, музикознавець

Приїхав на гастролі... додому

Андрій ШКУРГАН — соліст Варшавської національної опери, наш співвітчизник. Цими днями він дебютував на сцені Національної опери в партії Мазепи в однойменній опері П. Чайковського. І перше знайомство столичної публіки з гастролером-українцем стало справжнім освідченням у любові цьому виконавцеві.

Артист полонив киян не лише напрочуд красивим благородним звучанням свого голосу, яким він — справжній майстер — володіє досконало. Співак належить до виконавців такого класу, котрі магічно впливають на зал відразу. З першою своєю появою на сцені. Мазепа у виконанні А. Шкургана постав у всій суперечливій вдачі: гордовитий та жорстокий гетьман —у сцені з Кочубеєм; ніжний та люблячий — у стосунках із коханою Марією; сповнений розпачу та страждання, позбавлений влади й кохання старець — у фіналі опери.

Звукова палітра співака з усім багатством емоційних і динамічних відтінків природно взаємодіє з його акторською майстерністю, ніби вивільняючи образ українського гетьмана з минулого й актуалізуючи його в нашому часі. Говорячи про виконавців такого плану, як Андрій Шкурган, якось не хочеться згадувати про техніку співу: досконалу артикуляцію та дикцію, бездоганну інтонацію, вивірену нюансировку, почуття ансамблю...

Звідки ж коріння цього співака, чий голос уже протягом майже десяти років зачаровує слухачів Франції, Італії, Німеччини, Люксембургу, Бельгії, Польщі, Нідерландів, Данії, Австрії, США? Андрій родом із Чернівців. Вчився у Львівській консерваторії, у відомих педагогів І. Кушплера, З. Максименко, О. Грицака й О. Гая. З 1992 року і донині шліфує виконавський стиль у свого батька — заслуженого артиста України, професора Краківської музичної академії Семена Шкургана, а з 1996-го у професора Андре Орловітца (Данія) — учня славетного Моріо дель Монако.

Перше своє звання лауреата співак здобув, ще навчаючись у консерваторії, на Всеукраїнському конкурсі ім. С. Крушельницької. Відтоді в його творчому «досьє» перемоги та звання лауреата таких престижних конкурсів, як: Всеукраїнський конкурс ім. М. Лисенка (Київ), конкурс вокалістів ім. Ади Сарі (Польща), Міжнародний конкурс вокалістів у Тулузі (Франція), Міжнародний конкурс вокалістів ім. С. Монюшка (Польща), оперних співаків ім. Адама Дідура (Польща), ім. Міріам Халін (Фінляндія), виконавців італійських опер «I. Castelli» (Німеччина), «Бельведер» (Австрія). Поміж цих подій вирізняються перемога на конкурсі співаків на роль короля Роджера в однойменній опері К. Шимановського у Мічіган-опера та Грейт-опера Компані (США) і контракт на цю роль у 1992 році.

Етапним у біографії співака став листопад 91-го, коли серед 1500 співаків Європи, США, Канади, Південної Америки, Японії, Китаю Андрій був обраний до європейського півфіналу конкурсу ім. Лучано Паваротті й узяв участь у його заключному концерті в італійському місті Модена.

За відносно невеликий період А. Шкурган створив цілу галерею яскравих образів в операх зарубіжних та українських композиторів — понад 20. А його камерний репертуар становлять численні арії з опер та ораторій Баха, Генделя, Гайдна, Моцарта, Гуно, Перселя, вокальні цикли Шуберта, Шумана, Чайковського, понад 100 романсів українських, російських та інших авторів, понад 300 обробок українських народних пісень.

Нам стало відомо, що у творчих планах співака наступного року — приїзд до Києва з великою сольною програмою. Тож почекаємо весни!

Інформація про п'ятий випуск акцій АБ «INKO»

I. Характеристика емітента

Найменування емітента: Відкрите акціонерне товариство Акціонерний банк «INKO».

Акціонерний банк «INKO» зареєстрований Національним банком України 8 жовтня 1991 року, реєстраційний № 20.

Місцезнаходження банку: 252021, м. Київ, вул. Мечникова, 18.

Предмет діяльності — на підставі статуту, чинного законодавства, ліцензій відповідних державних органів здійснює:

● касове обслуговування підприємств різних форм власності, громадян і клієнтів банку;

● ведення рахунків клієнтів (резидентів) та здійснення розрахунків за їх дорученнями (у гривнях);

● відповідальне збереження цінностей клієнтів банку;

● купівля, продаж і зберігання платіжних документів, цінних паперів, а також операцій з ними;

● купівля, продаж і зберігання державних цінних паперів, а також операцій з ними;

● надання консультаційних послуг.

На момент прийняття рішення про п'ятий випуск акцій загальний обсяг статутного фонду АБ «INKO» становив 1,000,000 (один мільйон) гривень, сплачена частка Статутного фонду становить 1,000,000 (один мільйон) гривень. Статутний фонд сформовано внаслідок проведення I, II, III, IУ емісій.

Дані про керівних працівників:
голова правління — Мірошников П. В., освіта — вища економічна, виробничий стаж роботи — 22 роки;
головний бухгалтер — Подоляка Л. В., освіта — вища економічна, виробничий стаж роботи — 28 років.

Чисельність службовців станом на 01.12.97 — 84 працівники.

II. Опис ділової діяльності емітента

Основною метою діяльності АБ «INKO» є отримання оптимального розміру прибутку для забезпечення фінансового оздоровлення.

Головними завданнями АБ «INKO» є примноження та ефективне використання ресурсів та технологій, прискорене вирішення проблем погашення кредиторської заборгованості та фінансового оздоровлення.

Перевищення доходів над витратами станом на 01.11.97 — 14,354,781 грн. 38 коп.

Збитки минулих років — 71,070,536 грн. 85 коп.

Загальні активи банку на 01.11.97 — 146,017,344 грн. 42 коп.

Прострочена заборгованість АБ «INKO» оформлена відповідно до чинного законодавства і контролюється комітетом кредиторів банку. Санатор банку — АБ «Інкомбанк» (Росія).

Баланс станом на 01.01.97 та 01.10.97 (у тис. грн.)

АКТИВ	01.01.97	01.10.97
1. Готівкові кошти та рах. в НБУ	359,590.09	76,280.50
2. Кошти в кредитних установах	15,370,558.62	4,275,600.09
3. Короткострокові позички нефінанс. установам	71,743,812.19	60,595,924.30
4. Довгострокові позички нефінанс. установам	2,379,736.94	766,988.35
5. Позички кредитним установам	9,779,112.68	7,661,313.38
6. Цінні папери, паї, акції, придбані банком	459,165.93	258,872.68
7. Основні засоби та капітальні вкладення	9,295,702.69	6,698,332.74
8. Дебітори	128,674,429.90	119,537,183.59
9. Інші активи	146,093,292.82	115,152,727.82
Всього по активу	384,155,401.86	315,023,223.45
ПАСИВ		
1. Статутний фонд	3,951,385.16	3,877,672.29
2. Інші та спеціальні фонди банку	30,294,595.92	27,351,975.38
3. Кошти до запитання	120,979,151.91	110,865,415.14
-інших банків	16,066,268.23	15,008,265.10
-клієнтів (юрид. осіб) у гривнях	15,470,645.81	9,369,147.01
-клієнтів (юрид. осіб) в іноземн. валюті	89,337,092.14	86,391,876.60
-фізичних осіб	105,145.73	96,126.43
4. Строкові депозити	46,504,344.61	48,844,546.31
-від інших банків	39,687,426.32	39,341,059.45
-клієнтів (юрид. осіб) у гривнях	5,697,223.93	8,848,509.45
-клієнтів (юрид. осіб) в іноземн. валюті	599,518.89	543,303.89
-фізичних осіб у гривнях	520,175.47	111,673.52
5. Кредитори, в тому числі в іноземн. валюті	109,187,649.94	87,559,070.51
6. Балансовий прибуток	-71,380,604.67	-74,731,355.88
7. Інші пасиви	144,618,878.99	111,255,899.70
Всього по пасиву	384,155,401.86	315,023,223.45

Звіт про фінансові результати
станом на 1 січня 1997 р. (у тис. грн.)

РЕЗУЛЬТАТ	01.01.97	01.10.97
1. Фінансовий результат	-12,665,274.39	13,906,818.09
2. Надходження від позареалізац. операцій	1,045,690.75	533,338.13
3. Балансовий прибуток	-11,619,583.64	14,440,156.22

III. Дані про п'яту емісію цінних паперів

Рішення про п'яту емісію цінних паперів прийнято загальними зборами акціонерів банку відповідно до ст. 38 Закону України «Про господарські товариства».

Протокол прийняття рішення про випуск цінних паперів № 6 від 24.09.97.

Метою використання фінансових ресурсів, залучених від емісії, передбачено:

● придбання державних цінних паперів, інших цінних паперів, купівля, продаж і зберігання платіжних документів, а також операції з ними: 3,400,000 грн.;

● підвищення ліквідності і розширення переліку операцій банку та банківських послуг: 3,400,000 грн.

Кошти, залучені від емісії, не можуть спрямовуватися на покриття збитків банку.

Обсяг емісії — 6,800,000 (шість мільйонів вісімсот тисяч) гривень.

Вид і категорія цінних паперів:
прості іменні акції.

Власники акцій мають право брати участь в управлінні банком, отримувати відповідну частину прибутку, а також право на відповідну частку майна банку в разі його ліквідації.

Засновники та акціонери розпоряджаються акціями на власний розсуд у межах повноважень, встановлених законодавством.

Кількість акцій:
випускається 13,600,000 (тринадцять мільйонів шістсот тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,50 (п'ятдесят) копійок кожна.

У загальному обсязі емісії здійснюється випуск 13,600,000 (тринадцять мільйонів шістсот тисяч) іменних акцій на суму 6,800,000 (шість мільйонів вісімсот тисяч) гривень.

Випуск акацій V емісії здійснюється за серією 05 під номерами
000 000 01—13 600 000.

Акції розповсюджуються шляхом відкритої передплати.

Початок продажу акцій — 30 грудня 1997 року.

Припинення продажу акцій — 31 грудня 1997 року.

Місце продажу акцій: за юридичною адресою банку.

Акції АБ «INKO» сплачуються грошовими коштами в національній валюті України.

Переважне право на придбання акцій п'ятої емісії надається засновникам та акціонерам, що володіють акціями попередніх випусків, а також тим особам, які уклали з АБ «INKO» договори опціону на купівлю-продаж акцій.

Якщо після закінчення вказаного у повідомленні терміну передплати на акції не вдалося покрити нею 60 відсотків акцій, особам, які передплатили акції, повертають внесені ними суми не пізніш як через 30 днів з дати припинення передплати. Якщо передплата на акції перевищує розмір статутного фонду, засновники можуть відхиляти зайву передплату. У разі, якщо засновники не відхиляють зайву передплату, статутний фонд встановлюється з урахуванням фактичної передплати.

Прибуток банку після сплати податків та інших обов'язкових платежів до фондів, склад яких визначено чинним законодавством та статутом банку, розподіляється між засновниками та акціонерами у вигляді дивідендів пропорційно кількості належних їм акцій.

Виплата дивідендів відбувається один раз на рік за рішенням загальних зборів протягом одного місяця з дати їх проведення шляхом перерахування коштів на вказаний акціонером рахунок або через касу банку для фізичних осіб.

IV. Перелік і результати попередніх I—IV емісій

За період існування АБ «INKO» проведено чотири емісії, які, відповідно до чинного законодавства України, пройшли реєстрацію у Міністерстві фінансів та Національному банку України.

I емісія — зареєстрована Міністерством фінансів України 09.03.92 за № 11 на суму 212,782,000 (двісті дванадцять мільйонів сімсот вісімдесят дві тисячі) крб., загальна кількість акцій 212,782 (двісті дванадцять тисяч сімсот вісімдесят дві) штуки номінальною вартістю 1.000 (одна тисяча) крб. кожна, в тому числі простих іменних акцій 212,782 (двісті дванадцять тисяч сімсот вісімдесят дві) штуки. Випуск здійснено в паперовій формі.

II емісія — зареєстрована Міністерством фінансів України 02.08.97 за № 111/1/93 на суму 787,218,000 (сімсот вісімдесят сім мільйонів двісті вісімнадцять тисяч) крб., загальна кількість акцій 787,218 (сімсот вісімдесят сім тисяч двісті вісімнадцять) штук номінальною вартістю 1,000 (одна тисяча) крб. кожна, в тому числі простих іменних 767,218 (сімсот шістдесят сім тисяч двісті вісімнадцять) штук, та привілейованих іменних 20,000 (двадцять тисяч) штук. Випуск здійснено в паперовій формі.

III емісія — зареєстрована Міністерством фінансів України 26.11.97 за № 259/1/93 на суму 4.000.000.000 (чотири мільярди) крб., загальна кількість акцій 4.000.000 (чотири мільйони) штук номінальною вартістю 1,000 (одна тисяча) крб. кожна, в тому числі простих іменних 4.000.000 (чотири мільйони) штук. Випуск здійснено в паперовій формі.

IV емісія — зареєстрована Міністерством фінансів України 22.06.95 за № 11012/341 на суму 100,000,000,000 (сто мільярдів) крб., загальна кількість акцій 2,000,000 (два мільйони) штук номінальною вартістю 50,000 (п'ятдесят тисяч) крб. кожна, в тому числі простих іменних акцій 2,000,000 (два мільйони) штук. Випуск здійснено в паперовій формі.

Кількість простих іменних акцій, що перебувають у власності керівних працівників банку, становить 9,294 (дев'ять тисяч двісті дев'яносто чотири) акції на загальну суму 4,647 (чотири тисячі шістсот сорок сім) гривень.

Внаслідок проведення чотирьох попередніх емісій АБ «INKO» здійснено розміщення 2,000,000 (двох мільйонів) простих іменних акцій на суму 1,000,000 (один мільйон) гривень.

V. Фактори ризику

Можливі фактори ризику:
– погіршення загальної економічної ситуації в Україні;
– недосконалість чинного законодавства;
–інші форс-мажорні обставини.

Голова правління АБ «INKO»
П. МІРОШНИКОВ.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Кухоль пива від «Янтаря»

Що ТАКЕ «Янтар», шанувальникам пива в Україні роз'яснювати, певен, не треба: це назва Миколаївського пивзаводу. Самому в різних, навіть досить віддалених від Миколаєва, місцях не раз випадало чути:

— А миколаївське, від «Янтаря», пиво є?

Спонсор лотереї «ГУ»

Знавці ж замовляють конкретну назву пива: «Адміральське» чи «Янтар світле», «Чорний принц» чи «Українське оксамитове», «Фаворит» чи «Янтар темне», «Миколаївське» чи «Веселий Роджер»...

І це зрозуміло: продукція АТ «Миколаївський пивзавод «Янтар» — широко відома і вживана практично в усіх регіонах України — починає завойовувати зовнішні ринки. А є попит — розширюється виробництво: порівняно з минулим роком, пива тут зварено у 1,8 раза більше. Саме з урахуванням отого всього, очевидно, голові правління АТ Валерію Бажову нещодавно й було присвоєно звання заслуженого працівника промисловості України.

З приходом В. Бажова, власне, колектив АТ безпосередньо пов'язує те, що в бурхливому ринковому морі йому вдається не просто триматися на плаву, а йти наміченим курсом: оновлювати виробництво й продукцію, успішно конкурувати з вітчизняними та зарубіжними пивоварами. А був час, коли завод ніяк не міг «вписатися» в ринкові умови. І тоді згадали про Валерія Бажова, запросили взяти участь у конкурсі на посаду голови правління АТ. Згадали, бо запам'ятали, який ініціативний, наполегливий, діловитий директор був він тут у 80-х роках. І як відстоював інтереси колективу, галузі в непростих умовах «боротьби з алкоголізмом», коли й пивоваріння запопадливі чиновники прагнули викорчувати з коренем... І ось три роки тому Валерій Аркадійович знову повернувся в колектив: 87 відсотків голосів віддали йому акціонери. Добрі діла, виходить, не забуваються!

З чого почав? З людей, з фахівців. Деякі з них залишилися вірні «Янтареві», незважаючи на всі негаразди, інші — не витримали, звільнилися. Треба було згуртувати команду, яка дружно й уміло працювала б на одну мету — піднесення іміджу АТ. Передусім — через поліпшення якості, підвищення конкурентоспроможності продукції, розширення її асортименту, завоювання нових ринків збуту. І він таку команду створив: це і головний пивовар Лідія Ухань, і головний інженер Олександр Третейкін, і заступник директора з маркетингу та збуту Сергій Ферлій, і заступник з фірмової торгівлі Анатолій Головащенко. А ще — сотні вмілих пивоварів у цехах... З такою командою сьогодні можна завойовувати ринки збуту й вірити у ще кращі перспективи. І переконувати в тому інших. Передусім банкірів: умовили їх надати кредити, аби швидше відродити втрачене. Потім знайшли й іноземних інвесторів. Без зупинки виробництва провели модернізацію. Споживачам почали пропонувати найрізноманітніші сорти пива — за смаком, ароматом, кольором, стійкістю. Чимало уваги приділили зовнішньому оформленню пляшок. Освоїли лінію розливу пива у 50- і 5-літрові ємності. Ініціативна служба маркетингу ретельно вивчає попит майже в усіх куточках України, а також у зарубіжжі. Розширюють власну дистриб'юторську мережу.

1996 рік став роком прориву «Янтаря» до визнання на найпрестижніших вітчизняних та міжнародних виставках: пиво різних сортів отримало дипломи, бронзові й срібні медалі. А рік, що минає, приніс уже й «золото»: на Українському пивному фестивалі відзначено «Янтар темне» й «Адміральське», а на виставці «Свято пива-97» у Києві — «Фаворит».

Цікава деталь: назви нових сортів пива часто придумують не на заводі і навіть не в Миколаєві. Ось як було, скажімо, з «Веселим Роджером»: цю назву запропонували аж у... Донбасі, де успішно діє торгова фірма миколаївського пивзаводу, очолювана Анатолієм Івасюком. І де, виявляється, є клуб шанувальників пива «Янтаря». Навіть ескіз етикетки на пляшках виготовили там-таки. Одне слово, донецькі шахтарі, які після важкої праці в забоях полюбляють освіжитися кухлем пінистого пива, стали ніби співавторами миколаївських пивоварів. Хіба навіть це одне не свідчить про високий імідж «Янтаря»?

АТ «Миколаївський пивзавод «Янтар» прийнято до Міжнародного клубу торгових лідерів у Мадриді, йому вручено почесний приз та сертифікат підтвердження кращої торгової марки у своїй галузі. Добра, безумовно, прикмета напередодні 25-річного ювілею підприємства, що його колектив відзначатиме наступного року.

Миколаїв.

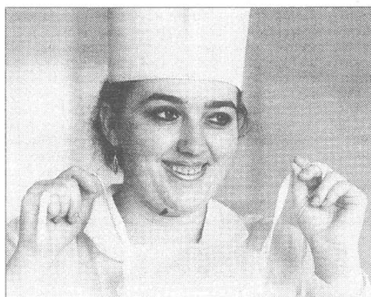

**Михайло ВАСИЛАШКО,
Сергій КОВАЛЬЧУК (фото),
«Голос України»**

Теплом своїх сердець

Як і в багатьох бюджетних галузях, медичні заклади Хмельниччини зазнають гострої нестачі коштів. Навіть при тому, що ряд господарських та комерційних структур прагне якось допомогти лікарям. Скажімо, тільки завдяки спонсорам енергійний і настирливий завідувач нейрохірургічного відділення Василь Левицький провів ремонт лікувальних палат, придбав технічне устаткування для діагностики, закуповує препарати для малозабезпечених хворих.

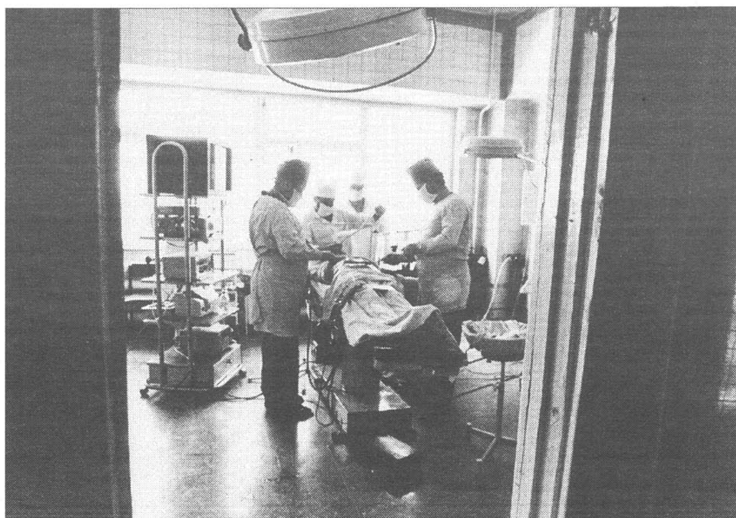
Багато з тих, хто сьогодні перебуває на стаціонарному лікуванні, змушені купувати ліки за свої кошти. Бо коли постає питання про здоров'я, людина ні з чим не рахується. Та вже коли пацієнт приходить у палату, тут йому віддають максимум уваги і професійного вміння. З особливою теплотою хворі відгукуються про лікаря-невропатолога Світлану Бойченко, хірурга Василя Власова, проктолога Миколу Янчука, гінеколога Ніну Яницьку, гастроентеролога Василя Афійчука, ревматолога Рену Борисенко... Та хіба їх усіх злічити!

Сьогодні в обласній лікарні, що її очолює Борис Шаталюк, високопрофесійний колектив, якому до снаги проводити найскладніші операції при високій ефективності лікування. Наприклад, якщо торік було виписано 18 відсотків хворих з повним одужанням, то нинішнього року цей показник виріс до 24 відсотків. Нинішнього року майже стовідсотковим став рівень госпіталізації, підвищився рівень інтенсивної терапії, проведено 6470 операцій.

І ось, коли лікарі свою справу зробили — встановили діагноз, визначили методику лікування і т. д., — до справи стають медсестри. На їхні плечі й лягає чи не найважчий тягар — теплом свого серця, щирим співчуттям і проявом високих людських якостей допомогти хворому відчути жадобу до життя, свою потрібність у цьому світі.

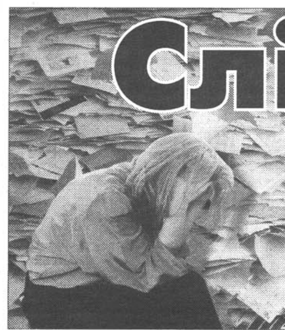
Ліна КУЩ, «Голос України»

НЕЩАСТЯ до сім'ї К. з невеличкого селища Сіверськ прийшло п'ятнадцять років тому. Шестирічна Надійка (ім'я змінене) того вечора повернулася з дитсадка з почервонілим лівим оком. На запитання, що сталося, уперто не відповідала. Вихователька і медсестра, до яких батьки кинулися наступного дня, «заспокоїли»: мовляв, у дівчинки кон'юнктивіт через попадання піску чи бруду, з ким не буває.

За листом читача

Сліпота

Невже побачити за папірцями живу людину заважає пов'язка на очах Феміди?

Самі за фахом медики, батьки з тривогою спостерігали, як навколо ока з'являється набряк, і запідозрили щось більше, ніж звичайне запалення. Було вирішено їхати до райцентру. Як на біду, того дня дитячого окуліста в лікарні не застали. «Дорослий» офтальмолог зробила кілька спроб уточнити діагноз. У відповідь на настійливі розпитування маленька Надійка вперто мовчала. Лікарка обмежилася протизапальними краплями, які ефекту не дали. Дівчинка катастрофічно втрачала зір. Через кілька днів дитячий окуліст, оглянувши дитину, забила на сполох: «Щось тут не так. Схоже, була травма ока». І наполягла на негайній госпіталізації до обласної клініки.

Нещасну дитину затягали різного роду обстеженнями: клінічними, рентгенологічними, лабораторними. Шукали туберкульоз, пухлину головного мозку, сифіліс. Після чергового курсу розсмоктувальної терапії у Наді почалися порушення мови, згодом відібрало праву руку і ногу. До встановлення діагнозу підключилися вже нейрохірурги і... так само безрезультатно. Відсоток зору невпинно падав, аж до нуля.

За ці роки дівчинка провела на лікарняному ліжку понад 250 днів. Різко знизилася пам'ять, з'явилося безсоння, неврастенія. Навчання у школі давалося нелегко, а тут ще й щоденні кепкування однокласників. У свої юні роки Надійка опинилася у відділенні неврозів Харківського НДІ охорони материнства і дитинства, обласній психіатричній лікарні в Донецьку. А два роки тому змушена була таки пройти через операцію видалення хворого ока і протезування.

Правда відкрилася несподівано. Якось дитсадкова медсестра поцікавилася у Надійчиної матері здоров'ям дочки. І раптом син медсестри випалив: «Та її ж Сашко по оку ложкою вдарив!» Новина ця для батьків пролунала як грім з ясного неба. Батько поїхав до двох шкіл, де вже навчалися діти з колишньої групи дитсадка, і попросив керівництво дозволу розпитати дітей про пригоду у присутності вчительки. Першокласники щиро розповіли, що сталося...

Виявилося, під час обіду вихователька кинула групу. Діти бешкетували, один хлопчик ударив Надю ложкою по голові і по оку. Дівчинка розплакалася, діти побігли по вихователька і медсестру. Ті кинулися робити холодні примочки, заспокоїли дитину і наказали вдома ні татові, ні мамі не розповідати, що сталося.

Через три роки після нещастя, зрозумівши, що до трагедії призвели пустощі недоглянутих дітей, батьки Наді написали заяву до районної прокуратури з вимогою відкрити карну справу на вихователька О. Рубіну і медсестру В. Пересечанську-Тарануху. Так зване слідство під керівництвом слідчого В. Шкуренко закінчилося тим, що карну справу закрили. Мовляв, вихователь не адміністративна особа і не несе відповідальності за здоров'я дітей. Самі ж діти, через свій вік, відповідати перед законом теж не можуть. Винних нема! Більше того — районна прокуратура вважає, що швидке падіння зору на оці пов'язане з інфекційною хворобою (тоді чому не на обох?).

Загальновідомо, як важко спростувати колись виданий помилковий діагноз. У десятки інстанцій зверталися батьки Наді, доки не домоглися направлення в Москву на всесоюзну судово-медичну експертизу. Знову клініки, лікарні, аналізи.

І ось нарешті довгожданий висновок експертизи: 60 аркушів за підписами п'яти академіків, професорів провідних клінік і НДІ. Висновок однозначний: захворювання спричинене травмою. Аби домогтися суду, знадобилося сім важких років. Кілька разів карну справу відкривали і закривали. Суд відбувся тільки у 89-му. Незважаючи на явно ворожий настрій працівників дитсадка і Сіверського доломітного комбінату, у чиєму віданні був заклад, суд підтвердив факт травмування дитини. Але матеріальні збитки встановив лише у сумі 1841 карбованець 81 копійка — за квитки і «добові» під час перебування в Донецьку, Києві, Москві, Одесі. Тобто визначив суму витрат лише з урахуванням роздобутих позивачем доказів.

Сьогодні батько дівчини, який звернувся до редакції «Голосу України» з розповіддю про «історію століття», цитує напам'ять безліч законів і відомчих інструкцій, доводячи: прямі винуватці нещастя таки мають бути покарані. Досвід сім'ї може стати наочним уроком батькам, не настільки обізнаним у юридичній науці. Але чого коштував цей досвід!

Через кілька років поневірянь батьки з подивом дізнаються, що, так само, як на виробництві, у разі травми складається акт за формою Н-1, для закладів освіти і дошкільного виховання існує акт за формою Н-2. У дитсадку повинні були створити комісію з розслідування причин нещасного випадку і скласти такий акт протягом трьох днів. Натомість керівництво і дитсадка, і Сіверського доломітного комбінату зробило вигляд, наче нічого не сталося.

Скільки коштує око і скільки коштує здоров'я дитини — запитання блюзнірські, але... Але очевидно, що самих лише сум на поїздки замало. Попри очевидність моральної шкоди, довести її в суді виявилося не так легко. Від батьків вимагали доказів про те, що Надя потребувала додаткового харчування під час перебування в лікарні (наче вдома такого харчування вона не повинна була одержувати), довідки про вартість продуктів на ринках Одеси, Харкова, Донецька.

Виправдання таким вимогам, звичайно, знайти можна, пославшись на букву закону. Але існує ще дух закону. Чому і без того потерпіла сім'я мусила поневірятися, документально доводячи свої страждання? У той час як документальне підтвердження повинно було лягти на плечі адміністрації Сіверського доломітного комбінату (адже дитсадок — не юридична особа). Саме комбінат, як і в разі «дорослого» травмування, повинен був сплатити одноразову допомогу, направити на комісію для встановлення групи інвалідності і визначення відсотка втрати працездатності, надавати матеріальну допомогу в лікуванні, раз на три роки забезпечувати безплатною путівкою на лікування, а з 15 років протягом усього життя виплачувати щомісячну допомогу через втрату працездатності. Але керівництво підприємства (директор А. Ойстрах) просто відмахнулося від дитини-каліки. А місцеві юристи, яким свого часу було доручено розслідування, виявили дивну упередженість до сім'ї К. Тож тягар збирання доказів своєї правоти (і без того очевидної) ліг на плечі батьків Наді.

Кілька разів вони побували у директора комбінату на особистому прийомі, намагаючись вирішити справу мирним шляхом. Та марно сподівалися на вияв милосердя з боку керівника. «Ми збанкрутували, — розвів руками А. Ойстрах, — чекайте, доки з'явиться дим із заводських труб». Анатолій Віленович виявився майстром напускання диму, тільки не в заводські труби. Поки тривала судова тяганина, комбінат підготував розпорядження про передачу чотирьох відомчих дитсадків міськвиконкомові. Тож тепер відповідачем у суді мала опинитися місцева влада.

З таким поворотом подій місцеве керівництво категорично не згодне. Адже підприємство не ліквідоване і відповідати за те, що сталося, таки мусить.

Тим часом Надя закінчила Артемівське медичне училище, за направленням Сіверської міськлікарні. Але з дипломом медсестри на обіцяне місце її не взяли. Послалися на скорочення штатів і відсутність вакансій. Наче не сам головлікар М. Кравченко, поставивши підпис під направленням, гарантував це місце. І наче не існує 4-відсоткової квоти резервування робочих місць для інвалідів.

Сподіваючись на справедливість, батьки ще раз звернулися до суду. Усього за ці роки засідань суду відбулося п'ятнадцять. І в Артемівську, і в обласному центрі.

— Як же так? — ображено розводить руками батько. — Чому інвалідові не можуть повернути належне, може, єдине, що залишилося в його житті? Рішення суду нас шокувало: розміри позову зменшено в 4—5 разів. Навіщо ж тоді ця багаторічна тяганина, збирання довідок, запити до різних інстанцій — таке рішення можна було прийняти в один день?

Щоб розібратися в цій історії, довелося вивчити силу-силенну юридичних документів, часто-густо суперечливих. Можна зрозуміти батьків, для яких нещастя дитини стало найбільшим у світі горем. Для закону ж моральна шкода є поняттям цілком конкретним. Тільки в даному разі замість справедливого відшкодування збитків сім'я отримала лише судову тяганину, нервування і відчуття власного безсилля, не кажучи вже про скалічене Надійчине життя. Втім, чого дивуватися — в суспільстві, де закон і гуманність не є речами одного порядку, і здоровому несолодко. Невже побачити за папірцями живу людину заважає пов'язка на очах Феміди?

Донецька область.

Олесь ГОНЧАР: «Думаймо про велике»

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

ЙОГО ще немає, не написаний — третій «Заповіт» української літератури (після відомого тостаменту Тараса Шевченка та «Мойсея» Івана Франка). Але він обов'язково з'явиться.

Його наближення відчувається в багатьох рядках. Ліна Костенко: «Ще Україна в слові не зачата, Дай, Боже, їй родити це дитя!. А хто напише, або написав, Велику книгу нашого народу?!»

«Я знаю: не для тиші Вулкани дивляться з-під юних брів», — стверджує Микола Вінграновський.

«О краю пещених імперій, О вічний раю глупоти, Бодай на білому папері Тебе зумію розп'ясти!» — з болем витискує з себе Іван Драч.

Про третій ЗАПОВІТ української літератури думав і Олесь Гончар. Наступного року йому виповнилось б 80!

З переконанням, що ця пам'ятна дата не лише письменницький ювілей, відкриваємо нову рубрику, під якою друкуватимемо матеріали, підготовлені до Гончаревого 80-ліття й присвячені роздумам про сучасну українську літературу, культуру та її місце в нашому житті.

* * *

Третій «Заповіт» української літератури

Він нагадав про себе новою книжкою — «Вінок пам'яті Олеся Гончара. Спогади. Хроніка», яку впорядкували дружина письменника Валентина Гончар та однодумець Володимир П'янов. Безумовно, видання, здійснене «Українським письменником», займе гідне місце в бібліотеках прихильників таланту Майстра.

Але це лише перший крок до «належного прочитання» (вислів автора збірника — однокурсника Олеся Гончара по Харківському університетові, поета й перекладача Дмитра Білоуса) творчої спадщини видатного прозаїка, а головне — усвідомлення його місця в історії нашої культури. Перший, бо відсутні в ньому визначальні спогади — найперше супутниці його життя й найвідданішої людини — дружини Валентини Данилівни. Потім — учителя, стосунки з яким мінялися від обожнювання до осудження (йдеться про Юрія Шевельова — колишнього викладача Олеся Гончара в Харківському університеті, а нині всесвітньо відомого лінгвіста, США). Відсутні розповіді про спілкування з Майстром ще багатьох близьких йому людей і тих, хто залюблений у його письменницький талант, але кому не довелося потрапити до вузького кола, що оточувало Олеся Гончара за життя.

Одне слово, написані лише перші сторінки в книзі, ім'я якій —ОЛЕСЬ ГОНЧАР.

Але й у виданій збірці читач відкриє для себе багато досі невідомого в такому знайомому, здавалося б, портреті Майстра. Віктор Батюк, Іван Бокій, Петро Перебийніс, Андрій Мельничук, Степан Кириченко, Дмитро Білоус, Яків Оксюта та інші з хвилюванням поділилися згадками про хвилини, проведені разом з Майстром, розповіли про пам'ятні події, часом драматичні епізоди з його життя.

«У свідомості широких читацьких мас складалося враження, що Олесь Гончар купається в славі, що він благоденствує, пожинає лаври, адже його заслуги високо оцінені... Між тим сяйво слави ніколи його не засліплювало», — пишуть у «Слові до читача» упорядники.

Закінчуючи про книжку — вінок незгасної пам'яті про Олеся Гончара, окремо скажемо про спогади й враження шанувальників його таланту, котрі мешкають далеко від України: Стівена Патриляка, Леоніда Рудницького, Петра Саварина. Вони дають читачеві можливість зрозуміти, як сприймається творчість Майстра в англомовному світі. (До речі, це ще досить мало вивчене питання в гончарознавстві. Адже твори Олеся Гончара видавалися не лише англійською. Досі відомо, що 108 видань Майстра в зарубіжному світі виходили сімнадцятьма мовами).

* * *

Повторюю, попереду — в квітні 1998 року — святкування 80-ліття Олеся Гончара. Якщо ми справді дбаємо про національну культуру, повинні підійти до вшанування Майстра по-новому, виходячи з можливостей, які дає незалежність нашої держави. Адже можна передбачити, що будуть і ювілейні комітети та комісії тощо, та чи буде гідно відзначено річницю одного з класиків української літератури XX століття?

Ювілейні урочистості стануть своєрідним лакмусовим папірцем, що виявить рівень нашої культурної свідомості. Мистецький центр імені Олеся Гончара, державна відзнака його імені, музей, літературна премія — перелік ініціатив можна продовжити. Яку з них оберемо, підкаже час. А почати, здається, можна з малотиражного видання (навіть у ксероксному варіанті друку) «Гончарівських зошитів» — збірників, зміст яких визначать наукові дослідження й розвідки, публікації невідомого чи призабутого (наприклад, юнацьких літературних творів Майстра), щоденникових записів Олеся Гончара, хроніки поширення його творчості в світі...

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИПУСК ЦІННИХ ПАПЕРІВ

1. Відкрите акціонерне товариство «Інвестиції. Технології. Організація».

2. Цілі, предмет діяльності товариства

ВАТ «Інвестиції. Технології. Організація» створюється з метою отримання прибутку шляхом задоволення потреб в його послугах, реалізації на основі отриманого прибутку інтересів акціонерів, а також економічних та соціальних інтересів трудового колективу.

Предметом діяльності товариства є:

формування командних організаційних структур на виробництві та в управлінні, відповідальних за розробку та випуск нової продукції, за її просування до споживача, за своєчасне внесення змін в продукцію, для забезпечення необхідної частки складеного ринку або формування нового ринку збуту;

концентрація інформації про діяльність підприємств, розробка системи інформаційного забезпечення між підприємствами та підрозділами з метою ефективної взаємодії;

пошук та підбір управлінських кадрів, реорганізація системи керування персоналом;

вироблення маркетингової політики та засобів її реалізації;

визначення розміру та структури капіталовкладень, перспективних галузей застосування капіталу, допомога в керуванні фінансами;

аналіз та діагностика ділової активності підприємств, довгострокове прогнозування основних напрямів діяльності підприємств, їх підрозділів;

розробка нових проектів (програм) на засадах якісного професійного аналізу проміжних та кінцевих результатів, створення бізнес-планів цих проектів, юридичного обгрунтування, пошук інвесторів;

вироблення загальної господарчої та виробничої стратегії.

3. Дата проведення зборів засновників: 26.09.1997 р.

4. Розмір статутного фонду — 20 000 (двадцять тисяч) гривень.

5. Найменування банківської установи та номер розрахункового рахунку, на який повинен бути зроблений початковий внесок: Акціонерний комерційний банк «Перкомбанк», розрахунковий рахунок 11467539, МФО 321712.

6. Дані про емісію цінних паперів:

а) дата та номер протоколу прийняття рішення про випуск цінних паперів: протокол № 1 від 26.09.1997 р.;

б) мета використання фінансових ресурсів від емісії:

Фінансові ресурси, отримані від емісії ВАТ «Інвестиції. Технології. Організація», будуть спрямовані на підтримку фінансово-господарської діяльності товариства, подальшого його розвитку та одержання на підставі цього прибутку, а також задоволення економічних і соціальних інтересів акціонерів і трудового колективу. Отримані від емісії фінансові ресурси в розмірі 20000 гривень спрямовуються на придбання машин Мультівак А 200/15 для ручного пакування у вакуумі в кількості двох штук. в) Запланований обсяг емісії: 20000 (двадцять тисяч) гривень.

г) Вид та категорія цінних паперів, пов'язані з ними права.

Засновниками товариства є фізичні особи: Савченко Анатолій Дмитрович та Кошлак Віталій Петрович. Товариство здійснює випуск простих акцій на пред'явника в кількості 20 акцій вартістю 1000 (одна тисяча) гривень кожна.

Засновники придбають акції:

— Савченко Анатолій Дмитрович — 3 (три) акції на суму 3000 (три тисячі) гривень, що становить 15% статутного фонду.

— Кошлак Віталій Петрович — 3 (три) акції на суму 3000 (три тисячі) гривень, що становить 15% статутного фонду.

Решту акцій у кількості 14 акцій на загальну суму 14 000 (чотирнадцять тисяч) гривень підлягають відкритій передплаті.

Акція — це цінний папір без встановленого терміну обігу, який посвідчує часткову участь у статутному фонді акціонерного товариства, підтверджує членство в акціонерному товаристві та право на участь в керівництві ним, який дає право його власникові на отримання частини прибутку у вигляді дивідендів, а також на участь у розподілі майна в разі ліквідації акціонерного товариства.

д) Запланований курс: 1 акція — 1000 (одна тисяча) гривень.

е) Дія, що здійснюється у разі збільшення або недосягнення рівня передплати.

У разі, якщо передплата на акції збільшує розмір статутного фонду, засновники можуть відхилити зайву передплату. Відхилення передплати відбувається згідно з переліком передплатників з кінця переліку.

Якщо мине зазначений у повідомленні строк, передплату припиняють. Якщо до того часу не вдалося покрити передплатою 60 відсотків акцій, акціонерне товариство вважається не заснованим.

і) Місце, день початку та припинення продажу акцій: м. Київ, пров. Тбіліський, 4/10, 2-й поверх. Початок продажу акцій — 08.12.1997 р., припинення —18.12.1997 р.

ї) Метод обчислення та строк виплати відсотків:

Прибуток товариства, що утворюється з надходжень від його діяльності, після розрахунків з бюджетом, кредиторами та відрахування до фондів товариства, залишається у повному розпорядженні товариства та розподіляється між акціонерами у вигляді дивідендів, розмір яких визначають загальні збори, пропорційно до кількості акцій.

Сплата дивідендів здійснюється не пізніше як за 100 днів з моменту затвердження річного звіту товариства.

к) Адреса та місце виплати доходів, здійснення операцій і депонування: м. Київ, пров. Тбіліський, 4/10, 2-й поверх.

м) Число серії та порядковий номер цінних паперів: серія ІТ, номери з 1-го до 20-го.

Акціонери,
які передплатили акції ВАТ «Луцький авторемонтний завод»,

мають право пред'явити претензії протягом 15 днів із дня опублкування даного оголошення за адресою: Луцький р-н, с. Струмівка, тел.:(03322) 5-01-38.

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справу № 1031/3 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Латекс» (м. Кіровоград, вул. Шевченка, 50/40, кв.17, р/р 00467462 у Головному відділенні «Промінвестбанку», код. 13752813).

Майнові вимоги кредиторів подавати протягом місяця з дня опублікування оголошення до абітражного суду: вул. Луначарського, 29.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Модус-Імперіал ЛТД», ідентифікаційний код 21640985, юридична адреса: м. Київ, вул. Інститутська, 25, сповіщає про свою ліквідацію.

Претензії приймають протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за тел.244-47-04.

Концерн «Чексіл» — найбільший в Європі виробник вовняних і напіввовняних тканин для пошиття одягу різноманітного призначення. У нашому асортименті широко представлені тканини:

— камвольні вовняні та напіввовняні,
— тонкосуконні та суконні вовняні та напіввовняні,
— напіввовняні з укладенням льняного та бавовняного волокна,
— вовняні тканини-стрейч,
— для форменого одягу відомчого призначення,
— технічні спеціального призначення,
— пряжа трикотажна для машинного та ручного в'язання, вовняна та напіввовняна.

Асортимент «Чексіла» має більш як 2000 зразків.

Тканина концерну «Юність» затверджена міністерствами для пошиття зручної, елегантної та дешевої шкільної форми.

Широкий вибір продукції концерну представлено в фірмових магазинах та представництвах «Чексілу»:

м. Чернігів, вул. Щорса, 66	т. (0462) 196-396
м. Чернігів, просп. Жовтн. рев., 87	(04622) 740-49
м. Київ, бул. Лесі Українки, 16	(044) 221-55-89
м. Прилуки, вул. Ярмаркова, 51	(04637) 525-85
м. Ніжин, вул. Кірова, 36	(04631) 315-74
м. Одеса, пер. Красний, ...	(0482) 264-733
м. Суми, вул. Тополенська, 26/1	(0542) 258-311
м. Запоріжжя, вул. Космічна, 22	(0612) 952-570
м. Черкаси, просп. Шевченка, 398	(0472) 436-541
м. Херсон, вул. Порт Елеватор, 9	(05522) 617-19
м. Миколаїв, вул. Московська, 58А	(0512) 377-169
просп. Жовтневий, 4	(0512) 228-159
м. Луганськ, вул. Коцюбинського, 27	(0642) 553-203
м. Донецьк, вул. Артема, 49	(0622) 370-422
м. Сімферополь, вул. Ялтинська, 20	(0652) 254-770
м. Полтава, вул. О. Вишні, 2	(05322) 242-48
м. Рівне, вул. Орлова, 35А	(0362) 620-416
м. Бердянськ, вул. Шевченка, 2	(06153) 324-04

Концерн «Чексіл» 250023, м. Чернігів вул. Щорса, 66 тел. 8(0462) 142-204, 142-502.

К сведению общественности

ООО «Терра» обратилась в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной с поставкой электрической энергии по нерегулируемому тарифу на территории Украины.

Телефон/факс: (0622) 95-83-51, 95-82-81.
Почтовый адрес: г. Донецк, ул. Гутченко, 26.

Арбитражный суд Харьковской области (Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дело № 3019/7-73 о банкротстве Харьковского городского благотворительного фонда помощи инвалидам Чернобыля. Юридический адрес: 310082, Харьков, ул. Харьковских дивизий, 4/1, кв.32; р/с 700727 в ХОД АК АПБ «Украина», МФО 351469, ОКПО 22704813.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

Арбитражный суд Киевской области возбудил дело № 151/10б-97 о банкротстве МПП «Схид» (255400, г. Обухов Киевской области, расчетный счет 468380 в отделении АК АПБ «Украина» в г. Обухове).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются арбитражным судом в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Харьковской области (г. Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дела о банкротстве в отношении следующих предприятий:

ЧФ «Алекто» (г. Харьков, ул. Руднева, 5, кв.8), р/с 468948 в Змиевском УАК ПИБ, дело № 6205/7-74;

ООО «АСКИ» (г. Харьков, пр-т Гагарина, 94, кв.143), р/с 1467680 АКБ УБТС, дело № 5654/7-72;

ЧФ «Ясенька» (г. Харьков, ул. Локомотивная, 2), р/с 100644172 АКБ «Укрсиббанк», дело № 5431/7-72;

ООО «Темп» (г. Харьков, ул. Червона, 8) р/с 100467101 в Червонозаводском УАК ПИБ, дело № Б-5655/7-72;

ООО «Бавария ЛТД» (г. Харьков, пр-т Гагарина, 174/8, кв.54, корпус 8), р/с 002467210 в Харьковском отделении Укрэксимбанка, дело №4598/7-73.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 20/59 за заявою Промінвестбанку України про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю — фірма «Морприладсервіс», р/рахунок 467757 в Головному операційному управлінні Промінвестбанку України, МФО 300012, юридична адреса: 252039, м. Київ-6, вул. Димитрова, 3.

Заяви з майновими претензіями до боржника, а також заяви санаторів направляти до арбітражного суду м. Києва в місячний термін з дня опублікування оголошення в газеті.

Арбітражний суд м. Києва за позовом ДПА у Радянському районі порушив справи про банкрутство:

ТОВ «VBV ЛТД», справа № 20/74, юридична адреса: м. Київ, вул. Я. Вал, 19, фактична адреса: Київ, вул. Толстого, 43, кв. 28, р/р 109467407, в АБ «Укрінбанк-інвест», МФО 321756;

ТОВ «Укрпродукт», справа № 20/75, юридична адреса: Київ-34, вул. Я. Вал, 19, р/р 467524 в АКБ «Національний кредит», МФО 320702;

ТОВ «ТДФ Універсал», справа № 20/76, адреса: Київ: вул. Гордашівська, 22, р/р 1467287 в «Укракадембанку» (Київська філія), МФО 320683;

Український Концерн спільних підприємств «Єдланд», справа № 7/3666, адреса: Київ, вул. Я. Вал, 36Е, р/р 0000606201 в КБ «Синдикат», МФО 300313.

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подавати до Арбітражного суду м. Києва протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 14/313 за заявою Промінвестбанку України про визнання банкрутом повного товариства «Фінансовий дім «Скіф», р/рахунок 1467594 в Головному операційному управлінні Промінвестбанку України, МФО 300012, юридична адреса: 252186, м. Київ, вул. Мартиросяна, 16/14.

Заяви з майновими претензіями до боржника, а також заяви санаторів направляти до арбітражного суду м. Києва в місячний термін з дня опублікування оголошення в газеті.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 14/312 за заявою Промінвестбанку України про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Анум-Центр», р/рахунок 6467007 в Головному операційному управлінні Промінвестбанку України, МФО 300012, юридична адреса: 252286, м. Київ, просп Свободи, 2/250.

Заяви з майновими претензіями до боржника, а також заяви санаторів направляти до арбітражного суду м. Києва в місячний термін з дня опублікування оголошення в газеті.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) 18.11.97 р. порушив справу № 2058/36 про визнання банкрутом фермерського господарства Лихваря — голова Лихвар Анатолій Йосипович (адреса: Полтавська область, Полтавський район, с. Нестеренки. Розрахунковий рахунок 1405706 у ЦВ АК АПБ «Україна», МФО 331445).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня надрукування оголошення.

До відома громадськості

«Українська Національна Енергетична Компанія» звернулась до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії на території України.

Поштова адреса: 252070, м. Київ, Контрактова пл. 5, тел. 462-50-17, 462-50-55, факс 462-50-32.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым по заявлению ГНА в Симферопольском районе возбудил дела о признани банкротами:

№ 3414-1, фирмы «Жемчуг» (Автономная Республика Крым, Симферопольский район, с. Перевальное, ул. Октябрьская, 44, кв. 46; р/с 000644960 в КРУ КБ «Приватбанк», МФО 384436, ОКПО 22263510);

№ 3238-3, ПКП «Виколь» (Автономная Республика Крым, Симферопольский район, с. Скворцово, микрорайон № 1, кв. 12; р/с 1468480 в КФ ЗКУБ «Югбанк», МФО 324913, ОКПО 22264478).

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями в течение месяца со дня опубликования объявления по адресу: 333000, Автономная Республика Крым, ул. К. Маркса, 18, Арбитражный суд Автономной Республики Крым.

Арбитражный суд Луганской области (348000, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-а) возбудил дело № 14/96 о банкротстве ООО «Инвестр» (349900, г. Лисичанск, ул. Свердлова, 356, кв.13, р/с 467832 в Лисичанском филиале Инновационного коммерческого НПК-банка, г. Лисичанск, МФО 304524).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца.

К сведению общественности

Государственное открыток акционерное общество «Шахтоуправление Донбасс» дочернее предприятие Государственной холдинговой компании «Донуголь» обратилась в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной со снабжением электрической энергии по нерегулируемому тарифу на территории Украины.

Почтовый адрес: 340059, г. Донецк, шахтоуправление «Донбасс».

Телефон 21-43-09; факс 22-13-20.

Арбитражный суд Луганской области (348000, Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а) возбудил дело № 05/354-9/2846 о банкротстве закрытого акционерного общества «Теко». Юридический адрес: Луганская обл., Луганск, ул. Оборонная, 30; р/с 4467576, код ОКПО 13383095 в Луганском филиале коммерческого банка «Приватбанк», МФО 304795.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются арбитражным судом на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

Дочірнє підприємство «МУК» (ЗКПО 24593335, юридична адреса: м. Київ, вул. Радіщева, 3) повідомляє про зменшення статутного фонду.

Можливі заперечення кредиторів приймають за адресою: 252035, м. Київ, вул. Урицького, 37, оф. 6.

Нерви не розходились? Перевірте!

Тест

ПОСТІЙНІ надмірні навантаження роблять нас дратівливими, знервованими, опришкуватими. Чи впораєтеся ви з щоденними подразниками? Відповідь на будь-яке запитання «так» — 5 балів, «не дуже» — 3 бали, «ні» — 0 балів.

Отже, чи дратує вас...

... зіжмакана сторінка газети, яку ви хочете прочитати?

... немолода жінка, вдягнута, як юна дівчина?

... надмірна близькість співрозмовника, наприклад, у транспорті?

... жінка, що палить на вулиці?

... якщо хтось кашляє поруч з вами?

... коли хтось гризе нігті?

... коли кохана (коханий) постійно запізнюється?

... коли хтось перед вами у кінотеатрі весь час крутиться і коментує сюжет фільму?

... коли вам намагаються переповісти зміст роману, який ви збираєтеся прочитати?

... коли вам дарують непотрібні речі?

... гучна розмова у громадському транспорті?

... дуже різкий запах парфумів?

... людина, яка надто жестикулює під час розмови?

... колега, який часто вживає іншомовні слова?

Підіб'ємо підсумки:

❍ **Більше 50 балів**: вас аж ніяк не віднесеш до спокійних і терплячих людей. Ви дратуєтеся через усе, навіть через дрібниці. Можете легко скипіти і втратити самовладання, а від цього не тільки розладнується ваша нервова система, але й страждають оточуючі.

❍ **12—49 балів**: ви належите до найпоширенішого кола людей. Дратує вас лише найнеприємніше, але ви не робите трагедії із звичайних людських недоліків. Вмієте досить легко забувати про більшість неприємностей.

❍ **11 і менше балів**: ви дуже спокійна людина і реально дивитеся на життя. Але можливе й інше: цей тест не зміг виявити ваші найвразливіші місця. Вирішуйте самі, чи так це. У будь-якому разі ви не та людина, яку легко вивести з рівноваги.

Народний календар

20 грудня — Амвросія, Андросія. На Андросія дівчата приміряли дванадцять одежин й надягали найзручнішу. Якщо котрійсь не діставалася потрібна за розміром, їй прив'язували до поперека спідницю, в якій вона залазила на вербу і «трусила груші». Інші збирали «груші», себто сухі палички. Котрій уночі приснився хлопець, за того, вважалося, і заміж вийде.

22 грудня — Ганни. Зима набирає розгону, а ще на цей день припадає зимове сонцестояння, після чого сонце повертає на літо, а зима — на мороз.

25 грудня — Спиридона Сонцеворота. За довголітнім прогнозуванням, це найхолодніший день грудня. Цього дня намагалися не працювати, щоб миші не їли соломи, обкурювали оселі димом. Найбільше остерігалися свердлити, щоб не нападали черв'яки. Ставили гілки вишень у відро із землею: якщо розів'ються на Різдво, то вродить гарно садовина. За цим днем люди намагалися вести спостереження за річним циклом: кожен наступний день відповідав погоді чергового місяця. Тому протягом дванадцяти днів запам'ятовували витівки погоди, щоб визначити, яким буде рік.

Прикмети грудня:

❍ Снігурі прилетіли в грудні — зима буде сувора.

❍ Кіт дряпає підлогу — на вітер і завірюху, дере стіну — на негоду, лежить черевцем догори — на відлигу, згорнувся у клубочок і вткнувся писком в лапки — на мороз.

❍ Горобці ховаються у затишок — під дах чи залазять у купи хмизу — на мороз і заметіль.

❍ Галки збираються великими зграями і сильно кричать — на ясну погоду і мороз.

Фото з конверта

На знімку: син «нового українця».

Фото Георгія АРКАТОВА.

Це цікаво

Басейн для рибок

Киянин А. Кривенко — автор чи не найбільшого у світі акваріума, призначеного для малогабаритної квартири. Його місткість — 1000 літрів. Аматор працює над новим проектом акваріума.

М. РУДЬ.

На знімку: модель домашньої водойми.

Фото автора.

Донька сміялася всю дорогу

Працівники ДАІ для водіїв стали притчею во язицех. Тому не дивно, що стільки анекдотів про них гуляє по дорогах. Те, що я розповім, — чистісінька правда...

... Возив я свого часу до столиці доньку на операцію до офтальмолога. Поверталися вже додому, коли на виїзді з Києва зупиняє мене дебелий, на голову вищий за мене (маю 186 см зросту) сержант.

— Звідки їдете? — серйозно запитує.

— З Києва, — не менш серйозно відповідаю.

У Черкаській області ненависний мені жест зупинитися робить старшина ДАІ. Оглядів мою «Ладу».

— За скільки продасте машину?

— Та начебто не збирався.

Страж порядку обійшов автомобіль ще раз, обдивився його ще прискіпливіше.

— А чому, власне, ви зупинили мене, пане старшина?

Виявилося, затемнені шибки йому не сподобалися.

По дорозі до Кіровограда мене ще двічі зупиняли автоінспектори.

А ще був випадок

Безпричинно, по суті. І такі виправдання своїм діям вигадували, що донька качалася з реготу. На її наївне запитання: «Чого вони чіпляються?» — я серйозно відповів: «Така у них служба».

Саме це частенько чуємо від «даїшників» і ми, водії.

Вол. ОКМИК.

Кіровоградська область.

Бліц-опитування

Шановний читачу!

Обійми зими міцнішають.

1. Чи були ви готові до неї?

2. Хто і як допомагав (допомагає) пережити вам холоднечу?

Зворотний зв'язок

Як ви ставитеся до прийнятого Верховною Радою закону про підвищення мінімальної заробітної плати і пенсії? Чи правий Президент України, який повернув його на повторний розгляд? («ГУ», 22.11.97).

«Популістське рішення, бо не підкріплене грошима. Президент правий — підвищення пенсій має бути поетапним і не всім одразу.

Олександр БАЛАКАЛОВ,
75 років.
Миколаїв».

«Потрібен один закон про пенсійне забезпечення, без хитрих вивертів і окремих законів для «білих» (держслужбовців, наприклад). Рішення Президента, який про свої обіцянки забув, мене не здивувало.

Інеса КУПАЧ.
Київ».

«Ставлюся до закону ВР як до вкрай необхідного. Скільки можна знущатися з народу, який пограбовано державою і «новими українцями»? Хай би Президент доклав зусиль для повернення грошей з-за кордону, а не розводив безпомічно руками.

Г. ЮРЧЕНКО.
Вінниця».

«Давно варто було прийняти той закон. А щодо Президента — ситий голодному не товариш.

Валентина КАСЯНЕНКО.
Барвінкове
Харківської області».

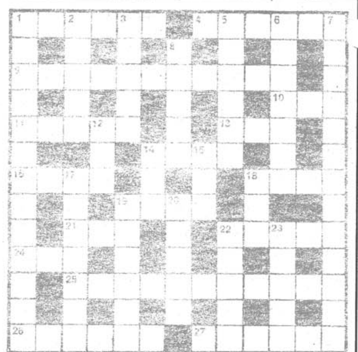
«Вважаю необхідним навіть за відсутності коштів прийняти закон. Це дисциплінуватиме уряд, спрямовуватиме пошукові шляхів поповнення бюджету і виходу з кризи. А Леоніда Кучму я просто не розумію: треба бути глухим, щоб не чути стогону народу.

Микола ДИЧКО.
Токмак Запорізької області».

Кросворд

По горизонталі: 1. Ключниця, мати князя Святослава. 4. Двомісний велосипед. 9. Видатний провидець. 10. Відомий у недалекому минулому ілюзіоніст. 11. Давньогрецький скульптор, творець знаменитого «Дискобола». 13. Азербайджанський поет. 14. Богиня води у праукраїнців. 16. Богиня перемоги у стародавніх греків. 18. Видатний український поет. 19. Стежка в горах. 21. Персонаж трагедії Шекспіра. 22. Хімічний елемент, м'який метал. 24. У старозаповітному переказі дружина Якова, котру батько «підсунув» зятеві замість обіцяної йому Рахілі. 25. Відомство у ряді держав. 26. Поема Т. Шевченка. 27. Колишня назва Вільнюса.

По вертикалі: 1. Митець, який творить монументи. 2. Пігмент, котрий наносять на глазуровані керамічні вироби. 3. Брат дружини. 5. Індіанський народ у Болівії, Перу та Чилі. 6. Високий дитячий голос. 7. Духовний комплекс, спричинений багатовіковим пануванням Росії. 8. Тістечко. 12. Комаха із завидною «талією». 14. Низ, долина. 15. Батько Сіма, Хама і Яфета. 17. Найвидатніші пісні українців. 18. Лікарська трава. 19. Газ. 20. Демони, противники бога в індійській міфології. 22. Риба. 23. Збройний поєдинок.

Відповіді до кросворда, надрукованого 13 грудня

За годинниковою стрілкою: 1. Остап. 2. Тітка. 3. Антик. 4. П'ятка. 5. Адрес. 6. Короб. 7. Баран. 8. Скрип. 9. Пиріг. 10. Норов. 11. Велес. 12. Голос. 13. Сезам. 14. Сізіф. 15. Фокус. 16. Макар. 17. Рекет. 18. Сукно.

Голос України
Засновник — Верховна Рада України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 251851.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 у ŭ
Зам. 0311243.